

non dicitur habere ex testamento huius electoris, sed ex primo testamento, non enim facultas necessaria electionis propria liberalitatis beneficium est. Hæc lex illa, & glossa ibi versis. Beneficium, inquit, non dicitur hac liberalitate provenire ab herede, licet eligere possit. Et Peralta licet pater, §. a filia, ff. de leg. 2. num. 88. inquit, Habens facultatem eligendi unum de familiaritate non dicitur conferre beneficium, vel liberalitatem. Et illud legatum capitur ex primo testamento, cum quidam, imminente, vel eligente. Et lex: Plurimum inter est, an in his dubiis, dicit hæc quatur, si veli dare, an imposta necessitate, si solum ei distribuendi liberum arbitrium concedatur.

Ergo hic elector non potest electum granare de pretio aliquo pro electione præstando. Ultimo & fortius probatur, quia talis elector ex præcepto defuncti tenetur rem ipsam integrè dare. v. g. relinquit quidam mihi fundum vni ex tribus enlargendum, quem ego elegero, aut centum nummos aereos, quibus malero pauperibus distribuendos: voluntas testatoris est, vt integrè dem fundum, & centum nummos aureos: ergo non potest talis elector in aliquo grauamen electo imponere, vt petendo pretium, &c. Quia si grauamen imponeret, vel pretium exigeret, non traderet electo rem integram; res enim minus valet ex illo onere sibi imposito, vel illud pretium ex re danda extraheretur.

4 Hæc prædicta sententia in primis colligitur ex omnibus Doctoribus citatis, qui dicunt talem electorem esse debitorem huius electionis. Et in terminis eam tenet Paulus de Castro d. l. unum ex familia, §. sed est fundum. Peralta eodem §. num. 9. & 10. Segura ibi n. 162. Soto lib. 3. de iust. quest. 6. art. 4. Molina lib. 2. de primis. cap. 4. à num. 10. per plures, & cap. 5. à num. 31. per plures numeros. Cord. summa casuum quest. 176. vbi hæc dicit: En todos los nombramientos, y elecciones, que se an de hazer por virtud de alguna ley, estatuto, o testamento de alguna persona para qualquiera officio, y cosas, y cunques sean temporales, y seculares, como son regimientos, procuradorias de Cortes, o distribuciones, que se an de hazer por via de eleccion, o nombramiento, aunque yo pueda elegir, o nombrar el que quisiere de los que tienen de recho para ser elegidos, no puedo llevar cosa alguna que obligue, o nombrare porfiso, si el no me lo da gratis por via de gratitud: y si algo le lleva es turpe lucro, y esta obligado a restituirlo al mismo. Hæc Cord. & hanc sententiam expressè diffinit dicta lex, unum ex familia, dicto §. sed est fundum; & teste Molina vbi supra, eandem tenent omnes Doctores dicta l. unum ex familia. Idem aperit tenet Padilla eadem l. §. si de falsicia, num. 2. 1. 2. & 23. vbi colligit ex illo textu actum gestum ab eo, qui tenebatur facere, non dici liberalem; & sic Episcopum licet possit eligere ad beneficia, non dici donare beneficia, & ideo non posse aliqua pensio grauare beneficiarium.

5 Ad secundum argumentum in contrarium respondetur, quia ad primum patet ex dictis, patrem nullum ex filiis teneri meliorate in tertio bonorum, sed si voluerit meliorare, tantum potest hoc facere inter filios, vel descendentes: & ideo eum sit liber quoad omnia, potest filio meliorato grauamen imponere. Sic respondet Peralta vbi supra num. 16.

6 Nota circa conclusionem positam, quod Per-

alta d. §. sed est fundum, num. 15. dicit electorem non posse grauare electum onere pecunie estimabili, bene tamen onere inestimabili, vt delationis armorum, vel nominis reitoris: sed bene hoc reprobat Molina eodem cap. 4. num. 21. quia hæc onera sunt grauamina, pecunia estimabilia.

Secunda conclusio, is, cui testator commisit aliquid inter pauperes distribuere, potest alicui pauperi largiri, hac tamen lege, vt post mortem alij pauperi id largiatur. Ratio, quia satis impletur testatoris voluntas, cum tota illa quantitas inter pauperes distribuatur. Sic Batt. d. §. sed est fundum, num. 2.

D R I V M LVII.

An qui recipit gradum aliquem baccalaureatus, licentiatum, vel doctoratum, cum sit minus sufficiens, peccet mortaliter.

1 SIn prima conclusio: Doctorum fieri, vel facere in sacra Theologia notabiliter insufficientem, est peccatum mortale. Ratio, quia est factum perniciosum, quantum est de se, eo enim ipso quod Doctor in Theologia constituitur, approbatur, & proponitur toti orbi vt animarum medicus sufficiens, ad quem omnes confugere possunt pro suis difficultatibus, & conscientie casibus diluendis, & fidem illi ignorantibus, eo quod sit Magister, vel Doctor in Theologia. Sic D. Anton. 2. part. tit. 3. cap. 5. §. 6. Alcozer summa cap. 27. initio. Syluest. verbo Doctor, quest. 4. Artil. ibi n. 1. Caiet. & Palacios in summa, verbo, Doctoratus, Nau. cap. 25. Hisp. & Lat. antiq. & noua, num. 55. & docti recentiores.

2 Secunda conclusio: idem dicendum est de doctoratu in medicina. Patet ratione, est enim in graue corporis salutis damnum; illi enim fidentur propter gradum. Sic Nauar. Caiet. Alcozer, Artil. Palacios, & alij.

3 Tertia conclusio: idem dicendum est de doctoratu in iure Pontificio, et Casareo. Probatur eadem ratione, quia est in graue clientulorum damnum. Sic Nauar. Alcozer, Artil. Caiet. licet aliquantulum dubius, & alij.

4 Nota idem, quod dixi de doctoratu, censendum esse de gradu licentiatum; quia cui datur hic gradus, datur facultas, vt quoties velit promoueat ad doctoratum, absque nouo examine. Sic Palacios, & docti iuniores.

5 Secundò nota idem sentire aliquos de gradu baccalaureatus. Sic Alcozer vbi supra, & videtur tenere Nauar. quia indifferenter loquitur de gradibus. Sed verius est non esse mortale, quia parum damni inferitur; gradus enim baccalaureatus parvipenditur, nec ratione illius alicui fidentur. Sic Palacios, & alij.

6 Tertio nota, quod Nauar. & Alcozer dicunt idem de gradu in artibus, scilicet esse mortale illum recipere absque sufficientia. Sed probabilius est non esse mortale; quia non inde confugit damnum graue. Sic docti recentiores, & videtur tenere Caietanus, siquidem de doctoratu in iure dubitat.

7 Rogabis, an qui recipit gradum aliquem baccalaureatus, licentiatum, vel doctoratum, deficiente sibi aliquo requisito ad id secundum statuta, scilicet schedula examinis in Grammatica, vel cursu aliquo,

aliquo, vel si non scholasticorum matricula sit adscriptus, peccet mortaliter. Sic accipiendo gradum, & an si de facto recipiat tali defectu gradum, possit postea se opponere ad cathedram, collegia, vel beneficia, quæ requirunt talem gradum.

8 Sic quarta conclusio: si defectus est talis, qui solum in foro externo, & non in foro conscientie, annullat gradum, bene potest se opponere; secus si in foro conscientie annullat gradum. Sic Nauar. cap. 18. addit. ad num. 58. cap. 25. & docti neoterici.

Sed quæres, qui sint defectus, qui annullant in conscientia.

10 Quinta conclusio: defectus schedulæ examinis in Grammatica, quod iuberetur fieri ad audiendum aliam facultatem, non annullat gradum in conscientia, si qui prætermisit, erat alias sufficiens ad audiendum aliam facultatem. Ratio, quia hic defectus non est adesset essentialis. Sic Nauar. Henriquez, & alij.

11 Sexta conclusio: idem dico de defectu alicuius cursus, si alias est tam doctus, sicut alij mediocriter docti, qui habent cursum integros. Sic tenent iidem.

12 Septima conclusio: idem dico de defectu adscriptionis matriculæ. Sic colligitur ex Nauarro, & tenent Henriquez, & alij.

13 Octaua conclusio: idem dico de defectu examinis rigorosi, quod Papa, vel Nuncius in suis rescriptis præcipit fieri. si ille sit tam doctus, quod debet ab examinatore approbati. Sic Nauar. Henriquez, & docti Magistri.

14 Nona conclusio: si ille, qui accipit gradum, sit tam doctus, quam solum communiter alij, qui accipiunt gradum in illa vniuersitate, licet non seruauerit solemnitates, quas exigunt statuta illius vniuersitatis, gradus erit validus in foro conscientie; quia quando concurrat id, quod secundum ius naturale est necessarium, defectus solemnitatis iure humano requiritur, non irritat contractum in foro conscientie, vt ex multis probat Nauar. vbi supra, & plures, quos refert Couar. reg. peccatum 2. part. §. 3. num. 9. & cap. cum esses, de restan. num. 5. & 8. Hanc tenent Nauar. Ludon. Lopez 1. part. instrum. noui, cap. 164. sine. Henriquez, & quidam doctus ex neoterics, qui addidit in suis scriptis, idem in simili casu decreuissent, & subscripsisse plures Magistros circa quandam, qui similem patiens defectum factus scriba est.

Circa peccatum vero aliqui dicunt esse peccatum mortale recipere gradum cum simili defectu, scilicet cum quis non habet cursus requisitos, vel non interfuit illis iuxta vniuersitatis statuta, scilicet quod sit matriculæ adscriptus, &c. & hoc licet non interueniat iuramentum; quia vniuersitas non intendit conferre gradum patientibus defectum aliquem iuxta sua statuta. Sic Alcozer summa cap. 27. initio, & Henriquez, qui addidit, si defectus sit in re minima, vt defectus schedulæ, erit veniale, secluso iuramento.

15 Decima conclusio: secluso iuramento recipere gradum patientem aliquem defectum ex dictis, qui in foro conscientie non annullant gradum, non est peccatum mortale, si ille alias esset dignus, & sufficiens ad illum gradum. Ratio, quia hi defectus non sunt substantiales, & quod substantiale est, concurrat, scilicet promoti ad gradum sufficienti. Si autem iuramentum interue-

niat, tunc temporis erit peccatum mortale, non ratione talis defectus interuenientis, sed ratione perituri, quod ille committit. Sic docti iuniores.

CAPVT II.

De beneficiis.

SUMMARIUM.

1. Quid, & quotuplex sit beneficium.
2. Quis possit conferre beneficium.
3. An possit Episcopus beneficium simplex, sine curatum Religioni vnire.
4. Quid requiratur ex parte accipientis beneficium, vt licite recipiat.
5. An beneficiorum pluralitas licita sit, stando in iure naturali.
6. An iure humano interdicta sit beneficiorum pluralitas.
7. An recipienti duo incomparabilia, animo ea retinendi amittat ipso iure ambo.
8. An illegitimus dispensatus à Papa ad ordines sacros, & beneficium simplex non sufficiens ad sustentationem, possit dispensari ab Archiepiscopo, vt obtineat aliud simile beneficium.
9. An laicus qui incedit habitu clericali, & animam habet citò assumendi clericatum, sit capax beneficij Ecclesiastici.
10. An collatio beneficij facta excommunicato excommunicatione maiori, teneat.
11. An quando excommunicatio superuenit post obtentum beneficium, id amittatur.
12. An electio ad beneficium, seu collatio facta excommunicato minori excommunicatione, sit valida.
13. An beneficium permutatio facta per excommunicationem valeat, & si quis ante excommunicationem legitime obtinuit beneficium, & postea existens excommunicatus illud permutet.
14. An propter irregularitatem amittatur beneficium, vel collatio sit nulla.
15. An suspensus, vel interdictus amittat beneficium, vel teneatur fructus restituere.
16. An collatio beneficij reddatur nulla defectu legitime excommunicationis.
17. An liceat pueris post decimum quartum annum beneficia conferre.
18. An propter defectum morum reddatur collatio beneficij nulla.
19. An beneficiarius existens in peccato mortali perdat beneficij fructus, & teneatur illos restituere.
20. An defectus scientia, quia scilicet beneficiarius est indoctus, collationem beneficij illi factam nullam reddat.
21. An per intrusionem reddatur quis beneficij incapax.
22. An habens beneficium curatum, si non promoueat infra annum ad sacerdotium, amittat ipso iure beneficium.
23. An quando decreto aliquo Concilij, vel Pape, cauetur, vt qui tale admisit crimen, ipso facto, vel iure amittat beneficium, teneatur, qui illud admisit, resignare beneficium ante aliquam sententiam iudicis.
24. An si canon iubeat, vt qui tale admisit crimen, ipso facto, absque aliqua declaratione, perdat beneficium, requiratur adhuc iudicis sententia, vt perpetrans

- perpetratis illud crimen, teneatur illud beneficium resignare.
25. An quando quis per iudicis sententiam priuatur beneficio, & alteri conferatur is, cui conferatur, licet retineat, etiam si postea nouerit sententiam fuisse iniustam.
 26. An possit Episcopus dispensare, vt beneficium aliquod detur non habenti qualitates a fundatore requisitas, de consensu tamen patroni benefici.
 27. An beneficium saculare religioso collatum ex dispensatione Niucey, cum clausula, vt infra annum nouam provisionem illius obtineat a Papa, vacet non obtenta tali provisione infra annum.
 28. An possit clericus patronus alicuius beneficii simplicis presentare se ad illud beneficium.
 29. An renuntiatio beneficii, vt sit valida, debeat fieri in manibus Episcopi, & an requiratur consensus patroni quando beneficium est patronatum.
 30. An beneficia priora vacent per adaptionem Episcopi, atque etiam per Abbatie adaptionem.
 31. Testator instituit capellanum collatum, iussitque quod conferretur Petro, qui cum primogenito filius testatoris perueniret ad aetatem requisitam, hinc ipse Petrus capellanum renunciet. Dubitatur an ad hoc Petrus obligabitur.
 32. An si testator iubeat construi capellam, vel dotari Ecclesiam, vel capellaniam fundat, possit aliquo casu eius regimem, & administrationem auferre Episcopo.
 33. An si fundator capellaniam, & non referuauit in patronatus, illud acquirat, vel requiratur noua licentia Episcopi ad illud acquirendum.
 34. An si fundator capellaniam petat residentiam in ea, excusetur capellanus a residentia, ratione studij per quinque annos, iuxta c. finale de Magistris.

DVBIUM I.

Quid, & quotplex sit beneficium.

BENEFICIUM, vt in presenti sumitur, quod alias sacerdotum dicitur, sic diffinitur: Est ius percipiendi fructus ex bonis Deo dicatis clerico competens propter diuinum officium. Hæc diffinitio colligitur ex Syluestro, & reliquis summistis verbis beneficium, in principio. Et habet hæc diffinitio quatuor partes. Prima pars est ius, id est, facultas, & potestas exigendi secundum iustitiam. Secunda pars est, ex bonis Deo dicatis; quia in principio Ecclesie offerrebant plures fideles sua bona Deo in sustentationem ministrorum, & ad vasa Ecclesie, &c. vnde ex his bonis, & decimis, quæ ad hoc etiam dabantur, sunt fructus beneficiorum. Tertia pars, Clerico, quia laicus est beneficij incapax, vt infra dicitur. Vltima pars, propter diuinum officium, hic ponitur finis: & in hoc differt à præbenda pura, quæ non est annexa canonice, quia præbenda datur homini seculari non ob tale officium, sed vel quia bene meritis est de Ecclesia, vel temporaliter illi seruit, vel ob paupertatem, vel ob aliam causam. Vnde in hoc differt à præbenda, & pensione, quæ licet sint ius, at non dantur propter diuinum officium. Hæc Cardinalis Toledo lib. 5. summa, cap. 76.

2. Circa diuisionem beneficii Syluester verbo beneficium, primò multa dicit; at breuiter potest di-

uidi in quatuor genera, quædam habent curam animarum, & iurisdictionem, exteriorem, vt Episcopus, Abbatia, & prioratus: quædam neutrum habent, sed tantum officium diuinum, vt beneficia simplicia, Capellania: alia habent iurisdictionem, sed non curam animarum, quæ in administratione sacramentorum consistit, vt aliqua Abbatia, quæ dicuntur iurisdictionales: similitur dignitatis, vt Archidiaconatus, Decanatus, quæ quædam iurisdictionem in choro habent. Alia sunt, quæ habent curam animarum, sed non iurisdictionem, vt beneficia curata. Hæc Cardinalis Toledo ubi supra.

DVBIUM II.

Quis possit conferre beneficia.

NOta cum duo requirantur, vt beneficii collatio valida sit, scilicet potestas in conferente, & habitas in recipiente, utrumque indagare oportet.

Secundò nota, aliud esse conferre beneficium, aliud resignare, aliud presentare, & aliud eligere. Conferre est dare ipsum ius, & titulum eligendi fructus, & potestatem exercendi officium. Resignare verò est, signare, & determinare aliquem, cui beneficium conferatur. Eligere verò est vnum aliquem offerre ordinario, vt beneficium conferatur ei. Presentare denique est cum abque suffragiis quis offert ordinario aliquem, vt beneficium ei conferatur. Hæc Cardinalis Toledo lib. 5. summa, cap. 77.

Prima conclusio, Romanus Pontifex potest in toto orbe beneficia conferre; quia est summus dispensator rerum Ecclesiasticarum. Conclusio est certissima, & omnium.

Secunda conclusio, de iure ad ordinarium spectat conferre beneficia sue diocesis, nisi sit aliquod statutum, vel immemorialis consuetudo in contrarium. Ratio, quia quod potest Romanus Pontifex in toto orbe, potest Episcopus in sua diocesi, nisi specialiter ei reseruetur, vt dixi lib. 1. de matr. disp. 61. num. 3. Sic Cardinalis Toledo ubi supra. Syluester beneficium 2. in principio, ubi, & reliqui summarum authores.

Tertia conclusio, Vicarius generalis Episcopi (qui Hispanè Prouisor appellatur) non potest beneficia conferre, nisi presentatis à patrono. Vltra hunc tamen casum nequit per generalem delegationem, quæ per Episcopum fit, nisi specialiter Episcopus hoc sibi committat. Sic Couar. plures referens, & latè probans 3. libro v. ar. resolut. cap. 20. num. 7.

Quarta conclusio, Capitulum non potest beneficia conferre, nisi in tribus casibus. Primus est, quando ordinarius est suspensus à collatione beneficiorum, vel est excommunicatus. Secundus, quando vacat sedes, & tale beneficium Capitulum cum Episcopo solebat prouidere: secus, quando solus ordinarius conferre debebat. Tertius est, quando est beneficium iuris patronatus, tunc enim licet solus Episcopus conferre soleret: at vacante sede, potest Capitulum presentatis à patrono tale beneficium conferre. Extra hos autem casus nequit Capitulum, etiam sede vacante, de iure conferre beneficia, nisi speciale habeat priuilegium. Sic Syluester textus referens, & reliqui summistæ,

summistæ, atque etiam Toledo ubi supra, & quòd non possit Capitulum Sede vacante beneficia conferre, nisi presentatis à patrono, docet etiam Couaruias ubi supra.

7. An verò possit Episcopus extra suam diocesim, vel in Romana Curia existens beneficia sue diocesis conferre, consule latè Couaruias ubi supra num. 89.

8. Quinta conclusio, resignare beneficium potest quicumque beneficium habet, & vult in alterum transferre. Eligere verò possunt etiam seculares. Presentare verò potest qui ius patronatus habet. Conclusio est certissima. Et ita tenet Cardinalis Toletus ubi supra.

DVBIUM III.

An possit Episcopus beneficium simplex, siue curatum Religioni vnire.

Prima conclusio, non potest Episcopus beneficium, siue simplex, vel curatum vnire diocesis vnire beneficio alterius diocesis, vel religioni in altera diocesi consistenti. Probatur ex Concilio Trident. sess. 14. cap. 9. ubi sic dicitur, beneficia, siue præimonialia portiones fuerint, vnus diocesis, alterius diocesis beneficium, aut monasterio, seu Collegio, vel loco etiam pio perpetuò non vniantur. Et id fuit conuenientissimum, non enim legitimus in veteribus canonibus, Pontificum decretis, & canonicis sanctionibus eas vniones permittas fuisse; quia æquum est, vt ministri ecclesiastici vnus diocesis, cui seruiunt, alantur ab iis, quibus ministrant.

2. Secunda conclusio, non potest Episcopus beneficium curatum vnire simpliciter, vel religioni etiam intra suam diocesim consistenti. Probatur ex Concilio Trident. sess. 24. cap. 13. de reformatione, ubi sic dicitur, in vnionibus quibuslibet, siue ex supradictis, siue aliis ex causis faciendis, Ecclesie parochiales monasteria quibuscumque, aut Abbatias, seu dignitatibus, siue prebendis Ecclesie cathedralis, vel collegiatae, siue aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, vnitis siue non vniantur. Et ratio est, quia licet quandoque inueniatur beneficium curatum simpliciter vnitum, vt in cap. extirpanda, §. quia verò, de prebendis, & cap. super eodem titulo in 6. & Clem. 2. de rebus Ecclesie non alien. Hoc tamen iure optimo prohibet Concil. Trident. quia similes vniones nullo modo iustè transferri possunt, nisi in subsidium, & iis casibus, quibus aliunde, quam ex his vnionibus subuenire non potest his, qui in maioribus beneficiis ad maiorem reipublicæ utilitatem ministrant; quia hæc beneficia curata personalem residentiam requirunt, à qua nisi propter maiorem illius diocesis utilitatem excusari quis non debet: at in vnitis beneficiis curatis necessariò curatus substituendus est. Hæc notauit Couar. in annotationibus manuscriptis super Concil. Trident. Vnde Societas Iesu beneficium curatum sibi vniri non vult, ex canone 8. secunda congregatio- nis, & ex decreto 59. eiusdem.

3. Tertia conclusio, Episcopus potest intra suam diocesim vnire beneficium curatum cum curato, vel simplex cum curato, vel simpliciter inter se, propter eorum paupertatem. Probatur ex cap. sicut vnire, de excessibus prelatorum, ubi sic dicitur: sicut vnire Episcopatus, atque potestati subicere ad Papam

perlinere dignoscitur; ita Episcopi est Ecclesiarum sua diocesis vnire. Et in Concil. Trident. sess. 21. cap. 5. habetur, posse Episcopos vniones perpetuas facere beneficiorum curatarum, vel non curatarum eum curatis propter eorum paupertatem, & in sess. 7. cap. 6. & 7. præcipitur, ne hanc vniones sine legitima causa, & Vicariis beneficii ministrantibus assignetur legitima portio, quæ portio, quanta debeat esse, taxatur est per motum proprium Pij V. qui incipit, ad exequendum, & habetur in libello paruis fol. 71. ante motum proprium, de sauarum agitatione.

Nota tamen huiusmodi vniones non posse fieri per Episcopum cum præiudicio patroni, si sit beneficium iuris patronatus: non enim potest per Episcopum vniri beneficium aliquod alteri, absque consensu illius, qui habet ius conferendi, eligendi, vel presentandi, siue sit patronatus Ecclesiasticus, siue laicus: aut potest hæc vnio fieri auctoritate Romani Pontificis, modò fiat expressa mentio iuris patronatus laicorum, quoties per vnionem tollitur ius presentandi, vel ei derogatur. Sic Couar. plures referens qq. practic. cap. 36. num. 11.

Quarta conclusio potest Episcopus vnire beneficium simplex religioni intra eandem diocesim consistenti. Probatur ex Clement. 2. de rebus Ecclesie non alien. ubi habetur, posse Episcopum Ecclesiam Ecclesie vnire, & religioso loco donare. Vbi idem docet Anchar. notab. 2. & 3. Immo ibi num. 2. & 3. Cardin. ibi num. 1. & 3. glossa ibi, Felinus cap. in nostra, de rescriptis, num. 42. referens decisionem Rotæ, ad idem facit Gregor. Lopez p. 1. tit. 12. l. 3. versic. Enotra manera, ubi dicit posse Episcopum fauore religionis Ecclesiam secularem transformare in regularem, & iuxta hanc doctrinam post maturam consultationem cum doctissimis viris D. Christophorus de Rojas Archiepiscopus Hispanensis anno 1572. vnium Collegio Societatis Iesu Hispanensi beneficium simplex, cuius redditus quotannis erant quadraginta nummi aurei.

Nota hic eam debere fieri vnionem ex causa legitima: est autem causa legitima necessitas, vel utilitas, vt tradit Syluest. verbo alienatio, quest. 12. & debere fieri absque præiudicio patroni, & signata legitima portione Vicario deseruienti beneficio, vt dictum est in 3. conclusioe.

Secundò nota ad hanc vnionem faciendam exigì consensum Capituli, nec fat esse petere ab eo consilium: sic enim habetur expressè dicta Clem. 2. & docet ibi glossa vers. consentiente. Anchar. Immo, & Cardin. loco citato.

DVBIUM IV.

Quid requiratur ex parte accipientis beneficium, vt licitè recipiat.

SIT conclusio, duæ conditiones requiruntur ex parte recipientis; nimirum debitus modus, ne scilicet vni plura beneficia conferantur. Et aptitudo subiecti, scilicet, vt recipiens habeat debitas iuris condiciones, scilicet sit Clericus, ne sit irregularis, excommunicatus, suspensus, habeat debitam ætatem, etiam motum honestatem, &c. de quibus omnibus sigillatim agendum est. Sic Cardinalis Toledo lib. 5. summa, cap. 79.

DVBIVM V.

An beneficiorum pluralitas licita sit stando in iure naturali, & diuino.

Prima sententia tenet beneficiorum pluralitatem nullo modo esse illicitam stando in iure naturali, & diuino. Probatur, quia Papa nequit dispensare in iure naturali, & diuino: at passim dispensat in beneficiorum pluralitate; ergo haec non est illicita stando in solo iure naturali, & diuino. Hanc sententiam tenet Innocentius cap. cum ad monasterium, de statu monach, & cap. dudum 2. de elect. & Bernardus ibidem, & idem videtur tenere glossa ibidem, vers. retinere, idem Catharinus in Apologia contra Sorum, de residentia Praelatorum, & Medina fertur eam tenuisse, vt refert Conar. vbi infra.

Secunda sententia docet pluralitatem beneficiorum stando in iure naturae non esse indifferentem, nec esse ita intrinsece malam, vt nulla ratione valeat iustificari, (cuius generis est mentiri, fornicari,) sed esse iure naturali illicitam, nisi ex aliquibus causis iustis excusetur, sicut occidere hominem, illicitum est iure naturae: at ex aliqua circumstantia potest fieri licitum, scilicet si fiat ad propriam vitam defendendam. Hae sententia potest in primis probari pluribus Scripturae testimoniis, & pluribus rationibus, quas poteris videre in DD. allegandis: sed vniam, aut alteram propriam, quia multa inconuenientia annexa habet beneficiorum pluralitas, quae referuntur extraneae, execrabilis de praeb. nam in primis redundat in cultus diuini diminutionem, dum ipsi pauciores deputantur ministri. Est secundò in detrimentum debita cura animarum, non enim potest quis bene pascere oves diuersarum Ecclesiarum, nec per alium aequè bene, ac per se. Tertio in praedudicium aliorum, & contra iustitiam distributam, dum plures digni esuriunt, & vnus abundat. Quarto ordo gubernationis pervertitur, dum vnus plurium personas induit, & aliorum ministrorum officia usurpat; cum ratio doceat, vt vnique suus proprius deputetur minister. Quinto est in praedudicium Ecclesiarum, ad cuius ministerium sunt redditus, nam Ecclesiae debito seruitio defraudantur. Dum cui plures ministraturi erant, vnus ministrat; tandem negliguntur studia, spesque bonorum debilitatur, si meritum non habita ratione plura eidem conferuntur beneficia. Cum ergo tot inconuenientia ex beneficiorum pluralitate redundent, signum est esse contra ius naturale. Secundò probatur, redditus beneficij sunt stipendium, pro seruitio Ecclesiae. Sed vnus nequit pluribus Ecclesiae debite deferuere; ergo contra ius naturae est, vt plura habeat beneficia. Nec obstat ratio opposita sententiae, in eo enim quod est contra ius naturae strictè sumptum, & nulla ratione potest fieri bonum, nequit Pontifex dispensare. At verò in eo quod est contra ius diuinum, & naturale largè sumptum, & aliquibus oppositis circumstantiis potest fieri bonum, Papa potest dispensare, & huiusmodi est beneficiorum pluralitas. Hanc sententiam tenet D. Thom. quodlib. 9. art. 15. Syluest. beneficium 4. in princ. Adrian. 4. materia de restitu. quae incipienti, quia in praemissis. Rebuffus praxi benef. cap. de dispensatione ad plura beneficia, num. 4. 5. 29. 58. 59. 60. Arboreus lib. 3. Theopropia cap. 25. Margarita Con-

feitor tract. de beneficiis fol. 124. Nauarr. summa Latina cap. 25. mon. 128. & cap. quando, Lutino, cap. 22. num. 60. Soto lib. 3. de inst. quae 6. art. 3. Corduba lib. 1. q. 99. quae 20. D. Anton. 3. part. met. 15. cap. 1. §. 8. Turrec. cap. 1. d. 89. num. 4. 7. 8. Gandauo quodlib. 2. quae 17. Caiet. summa, verbo beneficium 3. Viguer. lib. inst. cap. 17. §. 1. vers. 12. Gabr. 4. d. 15. quae 8. art. 3. dub. 2. Driedol lib. 2. de libertate Christiana, c. 4. sub finem. Angel. verbo beneficium num. 35. Bernard. Diaz practica crimin. cap. 42. Panorm. cap. dudum el 2. de electione, num. 2627.

Sit conclusio: haec secunda sententia est multo probabilior.

DVBIVM VI.

An iure humano interdicitur sit beneficiorum pluralitas.

Quoniam (vt dixi dubio precedenti) licet beneficiorum pluralitas sit iure naturae interdicta, quia tamen non est ita strictè interdicta, quin ex causis aliquibus iustis licita sit, ac proinde iis causis concurrentibus stando in solo iure naturae posset quis licite plura obtinere beneficia absque aliqua dispensatione; dubitatur an iure humano interdicta sit beneficiorum pluralitas: ita vt licet causa iusta concurrat, non possit iuste plura obtinere beneficia absque Pontificis dispensatione. Et questio est de beneficiis simplicibus, nam de curatis, certum est non posse plura sine dispensatione obtineri.

Triplex est sententia.

Prima dicit esse p. mortale obtinere plura beneficia simplicia absque dispensatione, quando alterum sufficiens est, quod probat. Primò ex rationibus dubio precedenti adductis. Secundò, quia multis capitibus est interdicta beneficiorum pluralitas in iure canonico VII. Synodo, & habetur 21. quae 1. cap. 1. & in Concil. Chalced. cap. 10. & habetur cap. Clericum 21. quae 2. & in Conc. Placenti. & habetur cap. sanctorum d. 70. & in Concil. Tolet. & habetur c. vnic. 10. quae 3. & Concil. Lateran. & habetur cap. quia in tantum, de praebend. & cap. referent. & cap. ad haec, cap. praeterea, cap. cum non ignores, cap. cum iam dudum, cap. de multa, de praebend. cap. quare nonnulli, de cleric. non residentib. cap. licet, de praebend. in 6. Clem. si plures, de praebend. extraneae, execrabilis Ioannis XXI. de praebend. & tandem in Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. Hanc sententiam tenet Syluest. beneficium 4. q. 1. Tabien. beneficium 2. num. 28. Artil. ibi num. 42. Angeli. ibi n. 34. Roel. Clericus 4. num. 20. Gandauo quodlib. 2. quae 17. Gabr. 4. d. 15. 4. 8. art. 3. dub. 2. gloss. cap. dudum el 2. de elect. vers. intulataam, & vers. retinere. Panormit. cap. conuenerunt, de cleric. non residentibus, num. 2. & cap. dudum 2. de electione, num. 36. Nauarr. cap. quando, latè cap. 22. num. 60. 62. 64. 75. 76. vbi docet posse quem absque dispensatione obtinere duo simplicia non requiruntur residentiam, quando alterum honestè sustentationi non sufficit: at vbi alterum honestè sustentationi sufficeret, peccaret mortaliter habens duo beneficia simplicia, etiam non requiruntur residentiam absque dispensatione Apostolica, & teneretur fructus alterius restituere. Eandem sententiam, licet non ita clarè, tenet idem Nauarr. summa Latina cap. 25. n. 125. 126. 127. 128. Eandem sententiam videntur tenete

tenere plures alij, qui sine distinctione damnant beneficiorum pluralitatem. Hi sunt D. Thom. quodlib. 9. art. 15. Ricard. quodlib. 2. quae 26. Gabriel lectioe 28. super canonem, pagina vltima, & penultima, Durandus, qui est author summae virtutum tit. 2. cap. 15. §. 2. & infra. Bernard. Diaz practica criminali, cap. 42. Dionysius Carthus. opusculo vnico de regimine Episcoporum, art. 33. & opusculo vnico de reformatione Canoniorum, art. 22. & 27. & dialogo opusculo vnico contra pluralitatem beneficiorum, art. 12. & 17. & dialogo de usurpatione plurium beneficiorum. Conradus lib. de contradictibus quae vltima ad 5. Holtensis tit. de praebend. §. penultimo, in fine. Ludolphus Carthusianus lib. de vita Christi 1. p. c. 68. & refert Guillelmum Parisiensem Episcopum commocasse omnes Magistros Parisienses, qui omnes vnanimis longa diputacione praehabita asseruerunt esse peccatum mortale, praeter duos Magistros, quorum alter post obitum apparuit Episcopo, & dixit se ob beneficiorum pluralitatem damnatum esse.

Secunda sententia dicit absolute pluralitatem beneficiorum esse licitam. Ratio, quia licet attentio iure communi esset prohibita, at hoc ius longa consuetudine licita, & tolerata à Praelatis abolutum est. Sic tenet Rebuffus, in praxi benef. tit. de dispensatione ad plura beneficia, n. 19. Turrec. cap. sanctorum, d. 70. quae 2. art. 2. Actian. 4. mat. de restitu. quae incipienti, quia in praemissis, in princ. & in solutione ad 3. & Nauarr. summa Latina cap. 25. num. 127. dicit ante Concil. Trident. fuisse hanc communem sententiam; & Panorm. cap. dudum 2. de electione, num. 34. dicit consuetudinem per totum mundum inoleuisse, vt plura beneficia simplicia obtineantur sine dispensatione, & valere talem consuetudinem.

Tertia sententia dicit licitam esse absque dispensatione beneficiorum simplicium non requiruntur residentiam, pluralitatem; secus verò de iis, quae residentiam postulant. Ratio, quia quoad priora beneficia consuetudo praevaleuit contra ius. Sic tenet gloss. cap. gratia, de restitu. in 6. vers. de iure, Innoc. cap. dudum, de elect. & cap. cum iam dudum, de praebend. vbi, & Ioan. Andr. & cap. finalis, de cleric. non residentib. Margarita Confess. fol. 12. Flores quae 1. theolog. mat. de restitu. quae de clericis restitu. obnoxii, disputat. 2. fol. 206. Soto lib. 3. de inst. quae 6. art. 3. Corduba lib. 1. quae 1. quae 20.

Pro resolutione, nota beneficia simplicia in duplici esse differentia. Quaedam requirunt residentiam, vt canonicatus portiones, iuxta Trident. sess. 24. cap. 12. alia non requirunt residentiam, vt beneficia simplicia his inferiora, reliqua enim beneficia simplicia seruitium requirunt, quae vocantur seruidero, quauis iure dicantur exigere residentiam; consuetudo tamen induxit contra ius positum, vt sufficit seruire congruè per idoneum substitutum. Vnde in Concilio Compostellano habito Salmantiae anno 1566. cum actum esset expedire, vt si qui habent huiusmodi beneficia simplicia, compellerentur ad residentiam; quia Trident. sess. 6. c. 22. dicit, vt habentes quae cumque beneficia requirunt residentiam, cogantur à Praelato residere, re vtrinque controuersia, & collata cum doctissimis eius Academiae viris, nil statutum est, sed licita est antiqua consuetudo. Sic P. D. Enriquez in suis scriptis de hac re; & quòd huiusmodi beneficia simplicia ex generali consuetudine residentiam non requirant, docet Rebuffus, in praxi beneficiorum Th. Sanchez Consil. moral. Tom. I.

cap. de dispens. ad non residendum n. 8. Alexand. conf. 1. & 7. Nicolaus Milius in repositorio, vers. beneficium, Felinus cap. dilectum el 2. de restitu. num. 1. Card. & Imper. cap. fin. de cleric. non residentib.

Hinc quidam docti Magistri illud Concilium Trident. sess. 24. cap. 17. vt habenti vnium beneficium tenente, scilicet parochiam, vel canonicatum, vel simplex, quod non sufficiat ad congruam sustentationem, liceat per Episcopum concedi aliud simplex, modò vtrumque personalem residentiam non requirant; explicant quòd simplex exigens seruitium, id est, est, simple seruidero, non dicitur requirere residentiam, quia iam ex legitima consuetudine congruè seruitur per vicarium, quales sunt praebendae inferiores canonicatus, & portionibus. Sic Enriquez in suis scriptis.

Sit ergo prima conclusio non solum in beneficiis curatis, sed etiam in his simplicibus, quae iure, & consuetudine requirunt personalem residentiam, quales sunt canonicatus, & portiones, & hic superiora beneficia vetat ius humanum antiquum confirmatum Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. ne plusquam vnium vni conferatur; quare non potest idem plura huiusmodi habere beneficia, etiam ex causa iusta, sine dispensatione. Probatur conclusio ex omnibus iuribus, & rationibus pro prima sententia adductis. Item quia circa haec beneficia non est consuetudo aliqua iuri contraria, & sic suas vires obtinet. Et eam tenent DD. omnes prima, & tertiae sententiae, & specialius Sotus, Corduba, & Enriquez vbi supra.

Nota conclusionem hanc intelligi non tantum quando vtrumque beneficium haberetur in titulum, sed etiam quando alterum eorum in commendam perpetuam, nam eadem causa, & eadem dispensatio exigitur ad habendum duo beneficia in titulum, ac ad habendum duo, alterum in titulum, alterum in commendam perpetuam Patet ex Trident. sess. 24. cap. 17. & sess. 7. cap. 4. de reform. & notant Sotus, & Corduba vbi supra, Nauarr. summa Latina cap. 25. num. 126. vbi plurimos etiam ad hoc refert, & cap. quando, cap. 22. num. 58. ita etiam docti recentiores, qui addunt Concilium loqui de commenda perpetua. Patet, quia Concilium d. cap. 7. dicit, contra formam sacrorum canonum; sed solum commenda perpetua est contra formam sacrorum canonum; ergo, &c. Quare Ecclesia parochialis tantum potest commendari per sex menses, cap. memo, de elect. in 6. & notant Nauarr. ibidem. Sylu. verbo Commenda, q. 1. Arm. verbo beneficium 1. num. 8. Turrec. cap. sanctorum d. 70. quae 2. art. 2.

Secunda conclusio: quamuis variae sint Doctorum sententiae circa hoc, quoniam dispensare potest in hac beneficiorum pluralitate (vt est videre apud Sylu. verbo beneficium 4. quae 8.) at consuetudo iam obtinuit, vt solus Papa in hac pluralitate dispenseret: licet ob necessitatem, dum non patet aditus ad Papam, possit Episcopus commendare. Sic Cord. Soto, Enriquez, vbi supra. Intelligitur hoc, nisi quando duas parochias tenens vniuer Episcopus in vnium beneficii titulum, iuxta Trident. sess. 21. cap. 5. vel duos canonicatus tenens cum consensu Capituli vniuer, supprimendo alterum, iuxta Trident. sess. 24. cap. 15. probat D. Enriquez vbi supra.

Nota primò, is cum quo Papa dispensauit, vt 10 habeat plura beneficia, duo solum posse habere virtute talis dispensationis. Ratio, quia dispensatio

tio est stricti iuris, & stricti. cap. quod dilectio, de consuetudine. & affinit. & maxime in beneficiorum pluralitate, cap. quia in tantum, de prebend. & cap. quantum, de prebend. in 6. sed ista pluralitas verificat in duobus tantum, cap. pluralis de regul. iuris in 6. & l. ubi numerus. ff. de testam. ergo de duobus tantum est intelligenda. Sic Panorm. cap. dudum et 2. de elect. num. 15.

11 Secundo nota, quando conceditur, ut quis possit habere duo beneficia curata, intelligitur de duobus primis post concessionem, & de aliis non valet. Sic habetur expressè e. non potest, de preb. in 6. & docent Syluest. beneficium 4. q. 3. D. Anton. 3. part. tit. 15. cap. 1. §. 7. Rol. beneficium 1. num. 10.

12 Tertiò nota, quando Romanus Pontifex alicui beneficium confert, non obstante quòd aliud habeat, non ob hoc dispensat, ut habeat ambo simul. Sic habetur expressè d. cap. non potest. Sic Syluest. D. Anton. Rol. ibidem. Atmill. verbo beneficium, num. 49. Nauarr. cap. quando. Latino e. 22. n. 64. ubi hæc dicit. Impetrantes plura beneficia etiam à Papa, non per hoc dispensati sunt, ut retineant plura quam debent, licet expriment in sua petitione alia multa, quæ habentur idem Salzedo præf. crim. cap. 48. litera C.

13 Quartò nota dispensationem Romani Pontificis quando abique iusta causa esset, non excusare in foro conscientie possidentem plura beneficia. Ratio, quia habere plura beneficia absque causa, est contra ius naturæ, & diuinum, ut dixi dub. præced. ergo Papa nequit dispensare in tali pluralitate absque causa. Sic D. Thom. quodlib. 9. art. 15. Syluest. beneficium 1. in principio, §. 2. Ang. ibi n. 35. Armil. n. 41. Tab. beneficium 2. n. 28. Doctor Anton. 3. part. tit. 15. cap. 1. §. 8. & 10. Gabr. 4. dist. 15. quest. 8. art. 3. dub. 2. Gandauo quodlib. 2. q. 27. Nauar. e. quando, Latino cap. 22. n. 75. Flores quest. theologiarum 4. mat. de restitut. tit. de clericis restitutioni obnoxii, dub. 2. fol. 260. Adrianus quest. citata. Panormit. cap. de multa, de prebend. num. 20. Ioan. Andr. ibi. Turrecrem. 4. 89. cap. 1. num. 14. 15. 16. Bernard. Diaz præf. crim. in cap. 42. Dionysius Carthusian. opuscul. unico, de reformat. Canonorum, art. 22. Caietan. & Palacios in summa, verbo beneficium, cap. 3. Ledesin. 2. 4. quest. 8. art. 4. dubio 7. Soto, & Cord. ubi supra, num. 15. Margarita Confessorum fol. 124. & docti recentiores.

14 Quòd si post dispensationem superueniat causa legitima sufficiens ad obtinendam tunc dispensationem, ut si is factus esset vir eminus, & valde utilis Ecclesiæ, exilimo cum viris doctis nostræ Societatis posse retinere abique noua dispensatione, neque oblat, si quis obiciat non posse retinere abique noua dispensatione, quia prior dispensatio fuit nulla, scilicet ex causa falsa, respondeo enim, quòd quando dispensatio fuit ex falsa causa, est hoc verum: at quando ex causa vera, sed insufficienti, potest quidem retinere, quia ea dispensatio fuit valida; & licet non excusauit à peccato receptionis, excusat tamen à peccato retentionis, quando est iusta retinendi causa, ut dicam notabili sexto.

15 Quintò nota similiter consuetudinem ex causa iusta obtinendi plura beneficia excusare, & tunc esse licitum plura obtinere abique dispensatione, at enim non excusare obtinentem abique causa iusta. Ratio primi est, quia obtinere non posse ex causa iusta plura beneficia absque dispensatione,

est de iure humano, cui consuetudo potest derogare. At obtinere non posse sine causa iusta, est de iure naturali, cui consuetudo derogare non valet. Sic D. Thom. quodlib. 9. art. 15. Sylua beneficium 4. in princip. D. Anton. 3. part. tit. 15. cap. 1. §. 8. Gabr. 4. dist. 15. quest. 8. art. 3. dub. 2. Nauarr. summ. Hispan. cap. 25. num. 134. 135. & alij viri docti.

16 Sextò nota, licet dispensatio absque iusta causa non excuset habentem plura beneficia incompatibilia, at si taliter dispensatus faciat, ut sine notabili defectu bene consulatur per se, & suos substitutos Ecclesiæ, & quibus sibi commissis, tam in temporalibus, quam in spiritualibus, ut oportet, simul etiam consultat scandalo, aliisque defectibus mortalibus, scilicet, ne vergat in damnum clericorum bene meritorum illius loci, ubi sunt hæc beneficia, que raro accident, potest absolui, licet non relinquat alterum beneficium. Ratio, quia quamuis in actuali procuracione illorum beneficiorum, & susceptione peccat mortaliter, at non peccat mortaliter in illorum postea retentione, quia recipit ab eo, qui poterat legitime conferre, qui sciens, & prudens contulit illa beneficia, & consulit damnis inde pululantibus. Item quia talis receptio est contra iustitiam distributiua, quæ non obligat ad restitutionem. Ita Ant. Cord. lib. 1. quest. 9. 10. Armilla verbo beneficium, num. 43. Caiet. verbo beneficium 3. & videtur aperte tenere Gerlon Alphab. 2. 4. lit. Q. Angles ubi infra fol. 203. Ludou. Lopez ubi infra cap. 102. fauet Nauarr. addit. ad n. 140. e. 25. ubi tenet posse absolui parochum absque causa non residentem, quando paruum damnum sequitur Ecclesiæ, & alij.

17 Septimò nota dispensatum, ut plura obtineat beneficia sine iusta causa, non teneri fructus alterius beneficii restituere; licet enim requiratur iusta causa, ut dispensatio sit licita, at etiam sine iusta causa dispensatio facta tenet, & legitimum dat titulum. Sic Gerlon 2. part. Alphab. 24. liter. Q. Angles ubi infra fol. 203. Corduba ubi supra, contra Dionysium Carthusian. opuscul. contra pluralitatem beneficiorum, art. 21. & Vldaricum citatum ab ipso, quos sequitur Gabr. 4. dist. 15. quest. 8. art. 3. dub. 2. dicit enim talem teneri fructus restituere, si male saltem alterius beneficii fructus expendat, secus si in vltis pios. Idem Ludouic. Lopez ubi infra cap. 103. & alij.

18 Octauò nota causam iustam dispensandi in beneficiorum pluralitate esse necessitatem, aut communem utilitatem Ecclesiæ, quia scilicet Ecclesiæ duæ indigent ministerio alicuius, vel sunt tenues, vel est raritas ministerium, vel est tanta huius ministri sagacitas, & prudentia, ut plus possit ipse, quam alij duo ministri prodesse, vel quia non sufficit alterum beneficium decenti sustentationi, attenta qualitate. Ita D. Thom. Soto, Caiet. Gabr. Petrus Soto, Enriq. Syluest. Angel. Arm. Nauarr. & reliqui citati.

19 Item est iusta causa, quando aliqua persona est sublimis, & literata. cap. de multa, de prebend. Couarr. in quodam placito, quod exhibuit, dixit cum Nauarr. Lat. summa cap. 25. num. 128. quòd hoc intelligitur, quando is nobilis, & doctus indigeret duabus prebendis ad congruam sustentationem. Idem tenuit vir quidam doctus, qui etiam cenfer cum Nauarr. num. 128. & 129. Card. & alij etiam esse iustam causam quando obtineret plura beneficia ad dandum maiores elemosinas

synas, retento sibi tantum necessario. Additque vir doctus adhuc concurrentibus omnibus his causis requiri dispensationem, præterquam quando alterum beneficium est insufficientis, & non requirit vtrumque personale residentiam; tunc enim non est necessaria dispensatio, quia Tridentinum sess. 24. cap. 17. dispensat. Idem Nauarr. Lat. cap. 25. num. 127. Ludouic. Lopez instrum. 2. part. cap. 101. Item quando beneficia sunt vnita, quia iam sunt vnum. Ludou. Lopez, & Nauarr. n. 125. at in reliquis casibus non sat est iusta causa absque dispensatione. Nauarr. num. 128. 129. & cap. quando, Lat. cap. 22. num. 76. Ludouic. Lopez supra, licet Angles floribus 2. part. fol. 202. Arm. verbo beneficium, n. 47. Syluest. beneficium 3. dicant in omnibus his casibus non requiri dispensationem, quia ius dispensauit.

20 Nonò nota, quòd dicatur beneficium sufficiens decenti sustentationi; de qua re optimè Nauarr. e. quando, Lat. e. 22. a num. 71. vsque ad 74. ubi dicit, licet hoc prudentis arbitrio definiendum sit, at in speciali sequuntur mentem plurium doctissimorum inquit, ut dicatur beneficium sufficiens cuiuslibet clerico simplicis, & sano, requiritur, ut valeat tantum, ut ad minus sat sit ad se mediocriter alendum, & vnum ministrum, vnum coquum, focarium, & ad conducendam habitationem sibi necessariam; autem dicatur sufficiens nobili etiam inferioris gradus, & Magistro in Theologia, & Doctori in iure mediocriter docto, oportet, ut sat sit ad se, & duos ministros, & coquum, & mulierem, & habitationem digniorem ea, qua eget clericus simplex: ut verò dicatur sufficiens nobili medicis ordinis, ut filio, vel fratri Baronum, Vicecomiti, vel Magistro, aut Doctori præ excellenti, vltra dicta debet esse sufficiens ad habitationem adhuc digniorem, & duos alios ministros: ut verò dicatur sufficiens nobili, ut filio, vel fratri Ducis, vel Marchionis, vel Comitis, vltra dicta oportet, ut sat sit ad habitationem, adhuc splendidiorum, & quatuor alios ministros, ita ut ministri sint octo vltra coquum, & ad duas mulas. Et tandem hoc prudentis arbitrio definiendum est, attendente personæ qualitate.

21 Decimò nota in Trident. sess. 24. cap. 27. præcipi, ut qui tunc habent duas parochiales Ecclesias, aut vniam cathedralem, & aliam parochialem, cogantur infra sex menses alteram dimittere, non obstantibus quibuscumque dispensationibus, & vnionibus ad vitam: quòd si infra sex menses alteram non dimittant, omnia beneficia, que obtinent, ipso iure vacent, & omnium illorum teneantur post illos sex menses fructus restituere. Circa quod decretum nota primò, cum Concilium dicat, cogantur, neutra infra illud spatium, scilicet ante illos sex menses, ipso iure vacauit, ita docti recentiores cum Nauarro infra contra Salzedo præf. cap. 48. litera D. atque hoc decretum habet etiam locum in his, qui per iustam dispensationem tenebant plures parochiales, ut patet ex contextu Concilij: & sic exponit curia cogens ad dimittendum alteram, omnes qui antea etiam cum legitima dispensatione tenebant plures. Sic Nauarr. summa Lat. cap. 25. num. 129. Secundo nota hoc decretum non extendi ad alia incompatibilia legitime obtenta; & ita, qui antea habebat alia beneficia incompatibilia, ut plures personatus, vel vniam parochialem, & cano-

nicatum, vel dignitatem in Ecclesia cathedrali, non est cogendus alterum beneficium dimittere. Concilium enim loquitur de habenti Ecclesiam parochialem, & cathedralem, & habent dignitatem in Ecclesia cathedrali non dicitur habere ipsam Ecclesiam; sed ille dicitur habere Ecclesiam, qui regimen illius habet: ut Parochus Ecclesiam parochialem, Episcopus, vel Abbas (quando Prælati Ecclesiæ non est Episcopus, sed Abbas) cathedralem. Sic Nauarr. ibidem, & summa Hisp. cap. 28. addit. ad num. 135. capit. 25. Tertiò nota non loqui Concilium (ut patet ex contextu) de vnionibus perpetuis, sed de vnionibus ad vitam possidentis Ecclesiam: nam vniones non perpetuæ, sed ad vitam alicuius, non propter Ecclesiarum commodum videntur facite, sed in personæ fauorem.

22 Tertia conclusio, ut quis obtineat plura beneficia simplicia inferiora canonicatibus, & portionibus, quæ (ut dixi) ex generali consuetudine non exigunt residentiam, eget quidem iustis causis, sed dispensatio iam ex consuetudine non requiritur. Patet prima pars, quia tenere plura abique iustis causis, est contra ius naturæ, & nulla consuetudine potest fieri licitum, ut dixi. Probat secundam partem, quia sic habet vltus, & praxus Episcoporum, nec timorati solent facere mentionem, quòd habeant aliud beneficium, nec petere dispensationem. Et sic Nauarr. cap. quando, Lat. cap. 22. num. 75. dicit neminem, vel tarum petiisse dispensationem à Gregorio XIII. nec à Pio V. sed ibi num. 64. dicit esse necessariam dispensationem Papæ. Hanc conclusionem tenent DD. citati pro secunda & tertia sententia, & Enriquez in suis scriptis.

23 Nota, conclusionem intelligi, modò illa beneficia non sint intra idem tectum, id est, in eadem Ecclesia, quia consuetudo non est, ut videm in eadem Ecclesia duo obtineat beneficia. Item quia duo beneficia in eadem Ecclesia sunt incompatibilia, & aded in iure odiosa, ut, teste Panormit. cap. de multa, de prebend. num. 4. dispensatio ad plura beneficia intelligatur in diuersis Ecclesiis; & probat ex cap. literas, de concess. prebend. & dicit esse communem sententiam: sic tenent Syluest. beneficium 4. quest. 1. sine, D. Anton. 3. p. tit. 15. cap. 1. §. 6. Turrecrem. cap. sanctorum, d. 70. Arboreus lib. 3. Theosophia, cap. 25. glossa cap. gratia, de rescript. in 6. versic. de iure reueri. Rebuffus in præf. benef. tit. de dispensatione ratione atatis, versic. incompatibilia, num. 4. Enriquez ubi supra. Dicuntur autem (ut notat Rebuffus ibi) duo beneficia incompatibilia in eadem Ecclesia, si sunt conformia, ut duo canonicatus, non tamen si sunt difformia, ut canonicatus, & dignitas, ut patet ex cap. 1. ex consuetud. in 6.

24 Ex hac conclusione inferitur temperandam esse sententiam multorum, ut Syllu. verbo beneficium 4. q. 3. D. Anton. 3. p. tit. 15. cap. 1. §. 10. gloss. cap. gratia, de rescript. 6. versic. vitiosa, Rebuff. ubi supra, num. 67. qui propter ius antiquum, scilicet dispensationem saltim Episcopi; ut vnus obtineat plura, vel saltim dum obtinet secundum beneficium, mentionem faciat de primo: ut hac ratione Episcopus id sciens facto ipso videatur dispensare, alias collationem esse nullam, ut illo

cap. definitur, nos tamen cum Soto, Cord. & aliis putamus satis esse consuetudinem, ut predictum caput sit quoad beneficium simplicia abrogatum. Quare non est necessarium modò ratione consuetudinis sic ius explicantis ad hoc, ut collatio secundi beneficii valida sit, ut fiat mentio de proprio beneficio, nisi in aliis beneficiis, ad quorum pluralitatem requiritur dispensatio, iuxta dicta. Sic probat D. Enriquez ubi supra.

25 Quarta conclusio. In obtentione, seu concessione plurium beneficiorum simplicium, & inferiorum canonicatibus, & portionibus, potest esse culpa mortalis, si absque legitimis causis plura coaceruentur vni, ut satis probat Soto ubi supra, & Cord. ubi supra, & grauius peccat Episcopus, quippe cui incumbit ex officio, iuxta distributam iustitiam, sicut onera, ita honores, & beneficia concedere dignis in adificatione Ecclesie, & cultus diuini; ex opposito imprudenter merito scandalizant, & refrigerant in studiis, deficiente spe remunerationis, & beneficiis, unde si quis sine vlla causa contendat post vnum pingue beneficium accumulare aliud, & aliud peccat mortaliter, & hoc etiam in presbiteris, & capellaniis, & in iis beneficiis, que dantur in commendam perpetuam. Id enim latè probant rationes Soti, quamuis recipiat talis verum titulum beneficiorum absque dispensatione, quia consuetudo induxit, ut sit capax plurium beneficiorum huiusmodi absque dispensatione; sic Enriquez ubi supra.

26 Vltima conclusio. Postquam iste recipit, & retinet plura beneficia simplicia, quorum (ut diximus) est capax, non videtur sub mortali cogendus, ut vno retento signet reliqua; si modò prouideat de idoneis vicariis cum congrua sustentatione, nec sic scandalum, & detrimentum cultus diuini. Item de presbiteris tribuat largas elemosynas, maxime scholasticis pauperibus, in quorum gratiam sunt instituta. Sic Caiet. verbo beneficium 3. Peña 2. q. 185. art. 5. Probat, quia violatio iustitie distributive secundum Sotum, Nauarr. & magis communem non obligat, ut post factum renunciet quis beneficia acquisita, quorum fuit capax, modo digne impleat per se, vel per alios obligationem, & officium illorum. Sic enim ille, qui agnoscit se minus dignum, tunc retinet beneficium, & curatum, licet sciat Episcopum, & electores peccasse mortaliter digniorem prætermitterentes. Sic reprobat Enriquez ubi supra, & constat ex dictis supra concil. 2. no. 6. quod est limitandum, iuxta dicta conclusioe tertiaz, quod verò dicatur beneficium sufficiens, dixi supra num. 20. & vide Nauarr. cap. quando, Lat. cap. 22. a num. 72.

DUBIVM VII.

An recipiens duo incompatibilia animo ea retinendi, amittit ipso iure ambo.

1 Nota beneficia incompatibilia, alia esse curata, alia dignitates, seu personatus, alia his inferiora, ut canonicatus, & portiones. 2 Secundo nota circa hanc rem varia diuersis temporibus emanasse decreta, ut optimè notat Antonius Cuchus lib. 2. Instit. iuris, tit. 8. Primò enim constitutum est, cap. referente, & cap. prætere, de præbend. ut qui duo curata, vel personatus, vel dignitates haberet, vtrum ex eis retinere vellet,

eligere posset, alterum verò dimitteret. Postea exiit rigidius decretum, cap. quare nonnulli, de cleric. non resident. vbi res non clerici arbitrio committitur; sed statutum est, ut recipienti duo curata, vel dignitates, seu personatus, beneficium posterius auferretur. Sed hoc vltimum beneficium ex hac consuetudine non vacabat ipso iure, & ideo editum est, postmodum aliud rigidius decretum, cap. de multa, de præbend. vbi statutum est, ut qui beneficium curatum, dignitatem, vel personatum habens, si aliud simile beneficium recipiat, primum eo ipso amittat, cui decreto adiecit Ioannes XXI. extrauag. excommunicabilis. §. quo verò, de præbend. ut qui receperit curatum, dignitatem, seu personatum, si antea simile obtineat, nisi confestim postea adeptum secundi pacificam possessionem, vel per eos omni dolo cessante steterit, quominus eam adipiscantur, primum ipsa publicis personis presentibus dimiserint, vtroque ipso iure sint priuati; quæ si nihilominus pertinaciter retinere contenderint, ad omne aliud beneficium, & ad sacros ordines sint inhabiles, & referuauit Sedi Apostolicæ prouisionem horum beneficiorum; & tandem Concil. Trident. sess. 7. cap. 4. de reform. confirmat hæc decreta, & explicat id procedere, siue habeant dicta duo curata, aut dignitates per viam vnionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut quouis alio titulo; an verò vacent beneficia per adeptionem Abbatiz, vel Episcopatus, infra dicitur, dub. 30.

Nota tertio cum Bernardo Diaz præf. cap. 48. 3 extensum esse dictum caput de multa. Primò ad regulares dignitates, cap. cum singula de præbend. in 6. Secundo ad prioratus, cap. 1. de supplenda negligentia prelat. Tertio ad vicarias perpetuas Ecclesiarum parochialium, cap. 1. de officio vicary.

4 Sic prima conclusio, si quis beneficium curatum habens recipiat aliud simile, vel si quis personatum, aut dignitatem habens recipiat aliud simile, ipso iure est priuatus primo, postquam adeptus est secundi pacificam possessionem, vel per eum stetit, quominus adipisceretur, & tenetur tunc abque mora dimittere primum in manibus ordinarij, in cuius Episcopatu hoc fuerit, alioquin etiam secundo est priuatus ipso iure, & si vtrumque retinere contenderit, est inhabilis ad omne beneficium, & sacros ordines. Patet ex cap. de multa, de præb. & dicta extrauag. excommunicabilis, & de cap. 4. Concil. Trid. Sic Bernard. Diaz, & Anton. Cuchus ubi supra. Nauarr. cap. 25. Hisp. n. 118. Lat. 115. Fr. Met. 1. 2. quest. 96. art. 4. fol. 881. vers. ad aliud, de clerico. Gabr. 4. decis. 135. quest. 8. art. 3. dub. 2. parum ante notab. 2. Turrecrem. cap. sanctionem. d. 70. quest. 2. Sylu. beneficium 1. a num. 1. Anton. Gabrielis tom. 1. communium opinio. fol. 486. 487. Duënas in regul. iuris, regul. 71. idem tenet lex 3. tit. 16. part. 1. & ibi Gregor. Lopez versio, vaca. D. Anton. tit. 15. cap. 1. §. 11. & aduerte ad hanc beneficij priuationem nullam requirit sententiam. Probat, quia capita citata docent, quòd statim sit priuatus. Et idem DD. citati, & specialiter, quòd non requiritur sententia, docet Metina ubi supra, & Nauarr. dicit enim peccare mortaliter, si retineat idem dicens esse absque controuerfia P. Enriquez in suis scriptis. Et ratio est, quia hæc beneficiorum priuatio non tantum est in penam inducitur, sed quia cum secundum beneficium sit cum primo incompatibile, eo ipso quò illud quis recipit,

recipit, videtur per spontaneam dimissionem primo dimississe; & si vtrumque velit retinere, cum sit incompatible secundum, cum primo videtur secundum dimittere, sicut de beneficiario contrahente matrimonium, dicam infra.

5 Circa hanc conclusionem primò nota, quòd etiam gratia, ut de beneficio curato, vel dignitate vacatura sibi prouideatur, impetrata renuntiare videtur, qui ante adeptionem illius beneficii aliud beneficium pacificè assequitur, quòd simul de iure cum dignitate, vel curato sibi virtute talis gratiæ debito retinere non possit, licet ipsum resignauerit, vel sit resignare paratus: sic habetur expressè Clem. gratia, de rescript. & ibi gloss. & omnes. Anton. ubi supra. Nauarr. cap. significauit de rescript. ex cap. 5. qui cum dicta gloss. asserit hoc etiam procedere, licet secundum beneficium per ordinarij collationem fuerit assecutus. Item docet cum Cardinali idem procedere, etiam secundum beneficium esset manuale, ac ad nutum amissibile, vel vicaria perpetua. Clem. 1. de officio vicary, etiam si tale beneficium per permutationem obtinuerit. Et ratio huius est, quia facilius perditur ius ad rem, quam ius in re. cap. quemadmodum, de iur. iur. Sed qui acceptat secundum dignitatem, perdit priorem, iuxta dicta; ergo à fortiori perdit ius ad dignitatem nondum quaesitam. Vide circa hoc notabili 4. post finem illius.

6 Secundo nota, beneficium curatum in hac constitutione intelligi large, scilicet siue habeat curam in foro conscientie, siue in foro exteriori, siue sit Ecclesia parochialis, vel cathedralis, siue capella curam habens parochianorum de iure, vel de facto, dummodo parochiam habeat, in qua parochiale ius exerceat. Sic Sylu. Armill. D. Anton. ibidem dignitas, aut & personatus in dicta constitutione accipiunt pro eodem: sed quia diuersis nominibus variis in locis nuncupantur, in aliis scilicet dignitas, in aliis verò personatus, ideo vtroque nomine id explicat. Sic Sylu. D. Anton. referens Ioann. Andr. idem Panorm. dicto cap. de multa, num. 21.

7 Tertio nota intelligi primam dignitatem vocare per adeptionem. Secundo quando vtraque dignitas est in eadem Ecclesia. Patet, quia cap. de multa, sic limitauit in dignitatibus, & licet extrauag. excommunicabilis, talem limitationem non appouerit, at loquitur in casu capitis de multa. Ita Anton. dicto cap. de multa, & Sylu. ubi supra, & P. Enriquez; at in curatis talem limitationem non appouit caput: canonicatus autem, & dignitas in eadem Ecclesia compatibles sunt. Nau. lib. 5. i. o. tit. de simo. consil. 1. sine.

8 Quarto nota, caput de multa non loqui de omnibus incompatibilibus, sed tantum de dignitatibus, & curatis. Vnde si habens simplex, recipiat aliud simplex, vel dignitatem, vel curatum incompatible, non vacat primum; sed seruanda sunt cap. referente, & cap. prætere, de præb. que concedunt, ut ille possit eligere quòd maluerit. Quare dum ambo retinuerit, peccabit mortaliter: at non tenetur restituere fructus, quia nullo iure cauetur, cum tueretur sit suum vtrumque beneficium, nec ipso iure vacauerit. Sic quidam vir valde doctus à me consultus. Nec ista capita sunt correctæ per dictum cap. de multa, nisi quoad curata, & dignitates, de quibus loquitur, nec in materia penali, & correctoria debet fieri extensio: ut communiter Tb. Sanchez Consil. moral. Tom. 1.

notatur l. si verò, §. de vno. ff. soluto matrimon. ita contra Innoc. Perul. Anchar. & Chalder. cap. clericos, de cler. non resid. contrarium tenentes, docet Anton. Gabr. tom. 1. communium lib. 2. fol. 67. col. 2. vers. beneficium, & dicit ita seruare curiam, & refert Ioan. Andr. Specul. Oldrad. Anton. Capra, Nicolaum, & alios. Idem tenet Staphilæus de literis gratiæ, cap. simplicia beneficia quam exatem petant, num. 8. Panormit. cap. referente, de præbend. Antonius Cuchus ubi supra, Duënas ubi supra, Gregorius Lopez ubi supra, vers. deseruire. Nauarr. dicta except. supra Enriquez in suis scriptis. Nec Concilium Tridentinum est contra hoc, quia licet dicto cap. 4. sess. 7. loquatur absolute de incompatibilibus, at infra dicit iuxta determinationem capitis, de multa. Prætere quia Concilium addit, contra formam sacrorum canonum, contra quam non est accipere beneficia illa ad eligendum.

9 Item, quia ista non dicuntur incompatibilia ad hoc quòd possint recipi ad alterum ex iis eligendum; imò id est permillum dicto cap. referente. Ita Enriquez, & patet, quia Anton. Gabr. qui post Concilium Tridentinum scripsit, id asserit, & Antonius Cuchus, qui id Concilij decretum refert, idem asserit. Quare hæc sententia est tenenda, quam etiam tenet Armilla ubi supra, & Sylu. uel. quest. 6. licet cum quadam limitatione. Vide minus bene Gutierrez, consil. 10. num. 3. 4. dicit idem esse in simplicibus incompatibilibus per decretum Trident. sess. 24. de reform. cap. 17. ibi enim non id decernitur. At tenet quo ad hoc verum, quòd si recipiat secundum incompatible animo retinendi vtrumque, non vacabit collatio secundi, quia est contra dictum caput 17. Trident. & quia non fecit mentionem primi beneficii. Gutierrez num. 1. vnde Nauarr. cap. quando, Latino, cap. 22. num. 64. dicit, eum qui habet vnum beneficium non sufficiens, non debere petere aliud sufficiens, nisi animo relinquendi primum, habita pacifica possessione secundi.

10 Est autem pacifica possessio, ut bene Pacianus de probat. lib. 2. cap. 31. num. 13. & vt notat Anchar. cap. commissio, de elect. in 6. col. 2. vers. habuisse per se; quando quis pacificè apprehendit possessionem, & aliquandiu pacificè habuit, quamuis enim postea moueatur lis, dicitur pacificus possessor, vbi Calletus in addit. lit. D. ait, aliquandiu, id est, per vnum, aut duos menses; & litera C. ait. Ad vacationem primi per adeptionem secundi, non fit est pacifica possessio beneficii, id est, cura amittitur, sed debet esse etiam pacifica possessio fructuum, vel maioris partis: vt notat gloss. cap. si tibi concessio, verbo vacare, de præbend. in 6. & ibi Dominicus Staphilæus de literis gratiæ, tit. de qual. & statu beneficii.

11 Aduerte tamen cum Nauarr. ibi, licet vtrum sit per adeptionem incompatible non perdit aliud acquisitum, nisi vtrumque sit curatum, vel dignitas. At si quis gratiam habeat concessam ad aliud beneficium, quòd nondum est assequutus, & adipiscatur aliud ei incompatible, licet non sit curatum, nec dignitas, amittit gratiam, per Clem. gratia, de rescript. vbi glossa, & omnes, teste Nauarr. & idem Panormit. cap. finali, de cleric. non resident. Et ratio est, quia Clement. loquitur generaliter, & facilius perditur ius ad rem, quam ius in re. Si tamen gratia non esset ad aliquam dignitatem, vel curatum in speciali, sed generalis ad quæcumque beneficia, tunc per assecutio

affectionem beneficij etiam curati tali gratie renanciare non videtur. Quia quando gratia est generalis ad quavis beneficia, poterit vacare aliquod simplex, quod simul cum alio poterit retineri. Ita Cosmas, & Mathaeus Pacus, quos refert, & sequitur Nauart. dicta exceptione 5. §. non obstat. etiam vide quae dixi notabili 1.

12 Quinto nota intelligi cap. distm, de multa, quando prius habebat dignitatem, vel curatum, & post recipit aliud, in hoc enim casu expressè loquitur, scilicet quando simul duo curata, vel dignitates dantur, tunc enim datur optio alterius. Sic Pan. cap. de multa, Bernard Diaz ubi supra, D. Anton. ubi supra.

13 Sexto nota, quando dicatur pacifica beneficij secundi possessio ad hoc, vt vacet primum. Innoc. cap. de multa, & Calderinus tit. de prabend. consil. 5. asserunt, si quis habuit pacificam possessionem, licet statim moueat sibi quaestio, iam vacauit primum. Sed contrarium est tenendum, nam non dicitur stare quod parum manet, Sic Panor. cap. de multa, n. 16. gloss. c. commissam, de elect. in 6. versio. Pacificam, vnde dicitur requiri, quod aliquando habeat pacificam, & gloss. marginalis ibi, cum Lapo, & Dominico, cap. commissam, §. annu tuem, dicit pacificam possessionem dici, quando per mensem, vel duos pacificè habuit, idem Pacianus de prob. lib. 2. cap. 3. n. 13. Anchar. cap. commissam, de electione, in 6. col. 2. versio. habuisti per se, ex quo fit quod retinens per hoc tempus primum beneficium, non perdit secundum, quia non dicitur nactus possessionem pacificam; & illo mense, vel duobus, capiet vtriusque fructus, quia legitimo titulo vtramque retinet. Sic Enriquez dicens ita tenuisse Nauart. seniore de hac re consultum.

14 Vnde ad pacificam possessionem non requiritur, nec datur spatium sex mensium, quod possit aliquis dicere dari per Tridentinum sess. 24. cap. 17. de reform. quia illud decretum loquitur de iis, qui tunc habebant plura beneficia ex dispensatione, & quod non habeat spatium sex mensium, docet Gutierrez consilio 10. n. 4. & licet gloss. dicta extrauagante execrabili, §. 9. versio. idem, & versio. part. modo, & versio. inh. abiles, dicit dari spatium sex mensium: sed alia gloss. eadem extrauagante execrabili, quae habetur inter communes, versio. idem, & versio. di. Et, & versio. limit. un. dicit vnum mensem; quod est conforme illi textui. Vide Rotam in decisionibus nouis tit. de prob. decis. 3. quae in antiquis est 61. n. 3.

15 Septimo nota cap. de multa, & extrauag. execrabili, dicitur retinentem vtrumque curatum, aut dignitatem esse vtroque priuatum, & non dicit omnibus beneficijs, ex quo fit, si is habebat alia simplicia, non vacabunt; sic Enriquez in suis scriptis.

16 Vltimo nota intelligi dictam conclusionem, quando secundum beneficium haberet curam perpetuam, scilicet si temporalem: tunc enim non vacabit primum. Sic Anton. Gabr. tomo 1. communium opin. fol. 487. versio. beneficium Innoc. & Nicolaus dicto cap. de multa, & communis in cap. vnicu. de officio vic. & alij, quos refert Anton. Gabr.

17 Secunda conclusio, plures sunt casus, in quibus non vacat primum curatum, aut dignitas per adoptionem secundi.

18 Primus casus, quando legitima dispensatione obtinuit, Pontifex enim potest dispensare, Syllu.

dicta quest. 4. Ang. Arm. D. Anton. ubi supra. Secundus, quando alterum curatum non habet curam ex se, sed per vnionem alicuius curati. cap. super eo, de praben. vt si alterum esse Ecclesia parochialis annexa praebenda. Ratio, quia (vt dicam dubio 2.) talis praebenda non dicitur curata, cum principale trahat ad se acceptorium. Syluest. D. Anton. ubi, in Anton. Cuchus ubi supra.

Tertius, quando ignorabat se habere beneficium primum, quia tunc datur sibi optio. Ratio, quia cum haec sit poena, is quem ignorantia a culpa excusat, excusabitur a poena, cap. gratia, de rescript. in 6. ita Syluest. Ang. Adrian. D. Antoninus ibidem.

Quartus, quando secundi beneficij fructus non percipit, sed alius ex causa recipit ad tempus, vt ex Pontificis concessione, tunc enim quando alius habuerit fructus, non vacabit primum. Ratio, quia iste non habet plene secundum beneficium, siquidem fructibus caret: et cum primum perceperit fructus, vacabit primum, & locum habebunt, cap. de multa, & extrauag. execrabili. Sic Syluest. D. Anton. Henricus, & Ioan. Andr. quos ipsi referunt, & Anton. Cuchus ubi supra. Rebuff. praxi benef. tit. de non promotis, n. 12. Quare vt vacet primum beneficium, requiritur, vt maiorem partem fructuum secundi beneficij habeat. Ita Archid. quem refert, & ac sequitur Francus cap. commissam, de elect. in 6. n. 3. & Dominicus ibi, Ludou. Gomez reg. de triennali, quest. 53. Staphilæus de literis gratia, cap. simplicia beneficia quam aetatem desiderent, n. 14.

Quintus, quando beneficium est Episcopatus, non enim vacat absque iudicis sententia per adaptionem secundi beneficij, siue sit superius, siue inferius, siue aequale, quia Episcopatus renunciari non potest sine licentia Papae. Syluest. referens plures, Ang. Arm. D. Anton. Rebuff. n. 25. dicitque idem de Abbatia, non vacare per adaptionem incompatibilis.

Sextus, quando beneficia sunt vnita, vel dependentia, vel commendata. Vnde si secundum curatum quis adipiscitur per viam annexionis, quia scilicet est annexum non curato, non vacat primum. cap. super eo, de prab. in 6. Syluest. D. Anton.

Septimus, si ficto, & non animo beneficij perpetui recipit secundum, quia potest tunc penitere. 2. quest. 6. cap. si quis. Syluest. D. Anton.

Octauus si accepterit secundum beneficium sine licentia superioris primi beneficij, vt si acceptasset in alio Episcopatu, tunc enim licet vacet primum quo ad se, non tamen vacat quoad superiorem, d. cap. de multa, & ibi glossa, & pater cap. admonet, & cap. quod in dubijs, de renunciat. Ita Syllu. D. Anton. Arm. ibi. Gabr. tom. 1. fol. 486. fine; vnde dicit D. Anton. Gabr. non posse tale beneficium vt vacans impetrari, nisi superior ipsam renuntiationem expressam, vel tacitam ratam habuerit, iuxta notata cap. si tibi absenti, de prab. in 6. Immola cap. ex ore, de his, qua. Capra, & communis, vt refert Anton. Gabr. contra glossam d. cap. de multa.

Nonus, si in primo beneficio expensas fecerat de proprio patrimonio, tunc enim potest retinere illud beneficium, donec satisfactum sibi sit de expensis, cap. quicumque 12. quest. 4. ita Panor. Anton. Lignauo, quos refert, & sequitur Syllu. D. Anton. Arm. Ang. & satis esse tales expensas viles fuisse initio, licet casu totum mox perierit. Syluest. Ang. Arm.

Arm. Ioan. Andr. per Syluest. citatus. Et hic casus intelligitur de expensis factis ante receptionem secundi, scilicet de factis post. Institut. de rer. diuis. §. certè. Syluest. D. Anton.

27 Decimus, si cum recipit secundum, protestetur se nolle primum renunciare; tunc enim collatio secundi non valet, quia ponitur conditio collationis incompatibilis, c. quia nonnulli, de cler. non resid. Syluest. Arm. Ang. D. Anton.

28 Hinc inferunt aliqui, quando secundum beneficium est tenue, & primum pingue, non vacare primum per acceptationem secundi, quia non videtur secundum acceptasse animo deserendi primum. Hoc esse verum in scholis fateretur Hostiensis per Syluest. citatus; at id tenendum non est, quia sibi imputare debet minus pingue acceptans. Ita Benediclus Capra dicens communem, quem refert, & ac sequitur Anton Gabr. tomo 1. communium fol. 487. pag. 1. initio, & oppositum esse falsum in iudicio, & in curia non seruati, dicit idem Host. Syluest. D. Anton. Ang. Arm.

29 Vndecimus, quando secundum acceptauit calore iracundiae, vt statim penituit, tunc primum non vacat, sed potest secundum renunciare. Panor. d. cap. de multa. Bernard Diaz ubi supra, Syluest. Ang. Arm.

30 Duodecimus, quando tantum acceptatur secundum beneficium ad tempus, donec alius, cui conferatur, adsit. Syluest. cum Anchar.

31 Vltimus casus, quando alterum curatum est in habitu, & alterum in actu, tunc enim non vacat, quia (vt optime Gutierrez ubi infra) absque Papae dispensatione possunt haec simul teneri. Dicitur autem curatum in habitu, quod olim habuit parochianos, nunc autem non habet; & ratio est, quia cap. de multa, prohibens curatorum pluralitatem, in hoc praecipue fundatur, quia habens plura curata, nequit in vtroque residere, nec ministrare sacramenta, &c. At cum nullus extat parochianus, nihil horum est necessarium; ergo. Ita tenent D. Anton. Syluest. Arm. ubi supra. Gutierrez in allegat. allegat. 8. latissime probans, Anton. Gabr. tom. 1. communium, fol. 487. col. 1. versio. beneficium, paulo post principium, & referens plures, idem Host. Immola, Leazar, Federicus de Senis, Caelianus, quos refert Gutierrez, Praxis Cancellariae Apostolicae col. 170. Rebuff. praxi benef. tit. de non promotis intra annum, n. 34. fol. 449. & rubrica de dispensatione etaria, versio. si curam habeat, pag. 392. Staphilæus de literis, & expect. rubrica de qualis, & statim benefic. in principio n. 22. Ludouic. Gomez reg. de idiomaticis, quest. 11. Villadiego tract. de legato, quest. 14. n. 86. Selua tract. de beneficijs 3. p. quest. 42. Ducaens reg. 72. Panor. d. cap. de multa, n. 24. fine, licet male citetur a Syluest. Idem omnes Aduocati Placentini, & sic lata fuit sententia, recte Gutierrez.

Nota licet aliqui videantur contrarium tenere, vt Innoc. Alexand. Speculator, Zabarel. Bald. Molinaus, quos refert Gutierrez ubi num. 7. at, vt ipse bene notat, debent intelligi, quando Ecclesia supradicta haberet vicus, & territorium limitatum, scilicet tale vicinitatem, quia eo casu licet modo parochianis careat, etas, vel alio die poterant adesse, & habitare. Dicit tamen bene Gutierrez consil. 10. n. 3. quod si postea, quod erat in habitu, reduecatur ad actum, habebit locum hoc decretum.

33 Tertia conclusio. Solus Papa dispensare potest,

vt incompatibilia retenta, cap. de multa, & Clement. execrabili, quis retinere queat. Syluest. Angelus, Armill.

Quarta conclusio. Si quis primò obtineat titulum primi beneficij absque possessione, deinde titulum secundi cum possessione litigiola, & postea pacificam possessionem primi, licet quidam docti credant vacare secundum litigiolum, quasi post illud receperit pacificum: at probabilius est, non vacare, quia hic casus est parialis, nec habetur expressus in iure, nisi quando post primum litigiolum obtinet titulum, & possessionem secundi pacificam: poena verò, & odia debent restringi, praefertim, quia in hoc casu non procedit eadem ratio, obtinere enim solam possessionem non est obtinere beneficium absolute. Item quia nunquam incurritur ipso facto amissio proprij iuris, nisi lex id exprimat. Ita doctissimi consulti Salmanticae, quos refert, & sequitur Pater Enriquez in suis scriptis.

Quinta conclusio. Si obtinens secundum beneficium putans esse pacificum, renunciet primum tanquam vacans, & postea reperiat titulum secundi irritum esse, potest statim sine noua collatione redire ad primum. Ratio, quia non intendit sponte dimittere primum, nisi sub ea conditione, quod acquirat statim incompatibilem secundi pacificè. Ita expressè colligitur ex cap. si beneficia, de prabend. in 6. & docet ibi gloss. in principio, & Nauarrus senior consultus, quem refert, & sequitur D. Enriquez in suis scriptis; & pater ex notatis in cap. illo, si beneficia, nam Dominicus ibi, & Francus num. 3. notant, quando quis renunciat beneficium ex falsa causa, quam putabat veram, non exclusus est à titulo, sed potest redire.

Sed an poterit propria autoritate redire ad primum, Archid. & glossa ibi dicunt posse propria autoritate: at Ioan. Andreas ibi tenet oppositum. Sed respondetur cum distinctione, si beneficium illud vacans nulli collatum est, potest propria autoritate redire: at si alicui collatum est, requiritur iudicis auctoritas. Ratio, quia id, quod suum est, ab alio tamen occupatum, nequit aliquis propria autoritate capere: sicut haeres potest propria autoritate res hereditarias capere, nisi ab alio sint occupatae. Auth. de haered. & falcid. §. in omnibus, collat. 1. Ita Dominicus d. cap. si beneficia. Francus ibi n. 4. Rota in antiquis, conclus. 120. & 425. sine, & P. D. Enriquez à me consultus, & dicunt isti ita seruare Palacium: idem Rebuff. de pacis possessione, n. 156. dicens idem dicendum esse quoties quis potest redire ad primum beneficium.

Tandem nota Concil. Trident. sess. 25. de regularibus, cap. 7. cauere ne eadem Abbatia duobus monasterijs praeficiatur, & si qua duo tunc habet, cogatur intra sex menses alterum renunciare, alias omnino ipso iure vacent.

D V B I V M VIII.

An illegitimus dispensatus a Papa ad ordines sacros, & beneficium simplex non sufficiens ad sustentationem, possit dispensari ab Archiepiscopo vt obtineat aliud simile beneficium.

Q Vidam filius illegitimus obtinuit à Papa dispensationem ad ordines sacros suscipiendos, beneficiumque simplex, reddens singulis annis

annis quadraginta nummos aureos, obtinendum; modo vult obtinere aliud beneficium, cui est annexum seruitium Granate, ubi hæc beneficia conferri non possunt, nisi sacris initiato: reddit prædictum beneficium singulis annis, viginti quatuor mille maraetinos, & triginta sex fanecas tritici. Dubitatur an possit Archiepiscopus dispensare cum eo, vt non obstante priori beneficio obtento, obtineat etiam hoc secundum, cum sua natura sit compatibile cum illo, neutrumque sufficiens ad congruam sustentationem.

Duplex est in hoc casu dubitandi ratio.

2 Prima, quia istud beneficium sacrum ordinem requirit, & cap. 1. de filiis presby. in 6. vbi conceditur facultas Episcopo, vt possit dispensare cum illegitimo in beneficio simplici, limitat, modò sit tale, super quod valeat Episcopus dispensare. Vbi glossa *cas. sale*, Francus, Dominicus, Lopus, & Archid. dicunt tale esse, quod habet ordinem sacrum annexum: & idem Panor. *cap. finali, de filiis presby.* Secunda ratio dubitandi est, quia *cap. is cui, de prob. in 6.* ait, quòd cum Papa concedit facultatem ad restituendum beneficium, intelligitur non haberi aliud: atque ita explicans *cap. 1. de filiis presby. in 6.* Dominicus *ibi*, Angelus *verbo, beneficium num. 27.* Act. *mon. 12.* Tabien. *beneficium, 2. num. 21.* Syluest. *beneficium, 3. quest. 14.* dicunt non posse Episcopum dispensare cum illegitimo vt obtineat duo beneficia, hic autem habet aliud beneficium; ergo.

Ad huius casus decisionem supponendum est eius resolutionem dependere ex notitia, & intellectu illius limitationis capitis primi *de filiis presby. in 6.* modo sit tale, id est, non habens ordinem sacrum annexum. Quæ dupliciter potest intelligi: primò vt beneficium simplex exigens ordinem sacrum habeat hoc intrinsecè, id est, ex sua specie, & natura, vt Episcopus nequeat in illo dispensare ad eum modum, quo sunt casus Episcopis reservati, qui non solum ratione censura, sed etiam ipsa crimina sunt reservata. Sed si hoc ita est, manifestum est, quòd hic illegitimus, quamuis iam sit sacris initiatus, non potest Episcopus dispensare cum illo ad beneficium simplex, sicut nec potest dispensare cum non initiato ad beneficium curatum, secundum omnes, quia huiusmodi beneficium ex sua natura habet, quòd Episcopus nequeat in illo dispensare cum illegitimo, & non habet hoc solum ratione ordinis sacri requisiti. Secundo modo potest intelligi, vt tale beneficium non habeat hoc intrinsecè sibi annexum, sed tantum extrinsecè, scilicet ratione sacri ordinis requisiti, vt casus Papæ reservati iuxta communem sententiam non sunt intrinsecè reservati, id est, ratione sui, sed extrinsecè ratione censurae annexæ: & hinc est, quòd sublata censura potest quibus confessoribus ab eis absolueri. Et si præfata limitatio ponitur ibi hoc modo, cum ablatum sit iam impedimentum extrinsecum, scilicet inhabilitas illegitimi ad recipiendum sacrum ordinem, quandoquidem iam est legitime sacerdos effectus, manifeste inferitur posse Episcopum dispensare ad hoc beneficium. Quapropter huius casus resolutio ex eo pendet, quòd videamus, & examinemus vtro ex istis modis ponatur hæc limitatio.

Sit conclusio: Archiepiscopus potest dispensare cum hoc illegitimo ad obtinendum hoc be-

neficium, non obstante, quòd hic habeat alterum. Sic tenuerunt viri docti de hac re consulti. Probatur, quia quoriscumque in iure prohibetur, aut limitatur potestas Episcopi ad aliquid non propter speciem, aut naturam ipsius rei, sed ob aliud quod adiunctum, vel annexum, super quo non valet dispensare, ablato tali impedimento extrinsecè ab eo, qui potest, relinquatur Episcopo sua potestas integra, vt valeat dispensare in illo, in quo alias posset, si non esset tale impedimentum, vt constat ex fundamento posito: & patet in casibus Papæ reservatis, in quibus sublata censura, potest quibus confessoribus ab illis absolueri: sed sic est, quòd hæc limitatio, modò beneficium simplex non habeat ordinem sacrum annexum, non est propter naturam, & speciem beneficii, quasi id beneficium hoc habeat ibi intrinsecè annexum, sed est extrinsecè propter ordinem sacrum annexum requisitum; ergo cum hoc impedimentum sit iam legitime sublatum, poterit Episcopus dispensare. Probatur minor: primò, quia dictum *cap. 1. de filiis presby. in 6.* in secunda parte illius dicens, in quibus beneficiis, & ordinibus solus Papa dispensat, ponit hæc duo, scilicet ad sacros ordines, & ad beneficia curata, & si esset idem in beneficiis simplicibus exigentibus ordinem sacrum, debebat ponere tres exceptiones. Immo non erat opus excipere beneficium curatum, quandoquidem constat requirere ordinem sacrum: atque ita videtur non posuisse beneficium simplex inter reservata, quippe quòd non est reservatum intrinsecè, & per se, sicut beneficium curatum, sed extrinsecè ratione adiuncti. Deinde quia glossa, Dominicus Anch. & Francus, & Archid. *d. cap. 1.* dum dicunt Episcopum non posse dispensare in beneficio habente annexum ordinem sacrum, dant rationem hanc, quia nequit dispensare in ordine sacro adiuncto: vbi clarè videtur dicere non esse intrinsecè reservatum, sed tantum ratione adiuncti ordinis. Et clarè videtur idem significare Panor. *vbi supra*, vbi hæc dicit, quia Episcopus nequit dispensare in annexo, scilicet in ordine sacro, non potest dispensare in beneficio illum ordinem requirere. Et clarè Specular. *tit. de officio ordinarij, §. de effectu dispensationis quis sit*, vbi hæc dicit *num. 3.* Si Papa dispenset ad ordines, potest Episcopus conferre beneficium simplex. Tertio, quia Lopus, & Archid. *super d. cap. 1.* limitant, quòd Episcopus non potest dispensare in beneficio requirente sacrum ordinem, quando beneficium tempore receptionis requirit sacrum ordinem, at quando post receptionem illum exigit, dicunt posse Episcopum dispensare, posteaque procurandam dispensationem Papæ ad sacrum ordinem, alioquin spoliabitur beneficium, vbi palam dicunt beneficium exigens sacrum ordinem non esse intrinsecè reservatum, sed tantum ratione ordinis sacri: atque propter ea omne illud, quòd fieri potest, quin sit necessarius talis ordo, atque posse facere Episcopum. Et licet Francus, & Dominicus *d. cap. 1.* in hoc contradicant Lopo, & Ancharano, non tamen aduersantur quantum ad hoc, scilicet, quòd non habet intrinsecè hanc reservationem, sed in dicendo, quòd sufficit habere ordinem, aut habilitatem ad illum post obtentum beneficium, quia (inquunt) requiritur, vt tempore impetrationis sit habilis habito respectu persone ad ea, que sibi incumbunt ratione beneficii: vbi clarè dicunt solum inhabilitatem tempore

receptionis beneficii ad sacrum ordinem posse ob stare ad hoc, vt possit Episcopus dispensare, non verò qualitatem intrinsecam, qua gaudeat tale beneficium: sed in nostro casu tempore impetrationis beneficii adest non tantum habilitas ad sacrum ordinem, sed est iam actu receptus ordo sacer; ergo. Vltimò, quia Doctores agentes, in quibus beneficiis simplicibus non potest Episcopus dispensare cum illegitimo, solum excipiunt personatum, & dignitatem, & aliqui illorum canonicatum, & in reliquis dicunt posse Episcopum dispensare, & non excipiunt beneficium simplex exigens ordinem sacrum, quasi hoc beneficium per accidens sit reservatum, scilicet ratione ordinis, vt est videre in Syluest. *beneficium 3. quest. 7.* Ang. *verbo beneficium, num. 17. 18.* Tabien. *beneficium 2. num. 16.* Arm. *verbo beneficium, num. 24.* Rebuff. *in præci benef. tit. de dispensat. super defectu natalium, a num. 11.* Villadiego *tract. de irregularitate, prop. finem, Ledem. 2. 4. quest. 26. art. 2.* Nauar. *summa, cap. 27. num. 201.* D. Anton. *3. p. tit. 28. cap. 4.*

2 Nec obstat secunda ratio in contrarium adducta, quia idem *cap. is cui*, expressè dicit, quando habet aliud beneficium sufficiens: vbi glossa *cas. sufficiens*, dicit secus esse quando aliud beneficium non est sufficiens; & Francus *super idem cap. is cui num. 4.* inquit, & allegat decisionem Rotæ, quòd etiam habenti tria, vel quatuor beneficia, quando omnia essent insufficientia, posset Episcopus aliud dare. Neque resistit Trid. *sess. 24. cap. 17.* immo expressè concedit pluralitatem simplicium non requirentium residentiam, quando alterum non est sufficiens: & sic Nauar. modò post Concil. Trid. *cap. quando*, & Lat. *cap. 22. num. 60. 62. 64. 75. 76.* & summa Lat. *cap. 25. num. 125. 126.* concedit posse absque dispensatione obtineri plura beneficia, quando non sat sunt decenti sustentationi.

DVBIVM IX.

An laicus, qui incedit habitu clericali, & animum habet cito assumendi clericatum, sit capax beneficii Ecclesiastici.

1 Postquam actum fuit de modo requisito in beneficiorum collatione, vt ea valida sit, qui consistit in hoc, vt quis plura beneficia non habeat, restat agere de defectibus, ob quos collatio est nulla.

2 Aliqui ergo circa præfens dubium dicunt, quòd si conuersus alicuius Ecclesie incedat tonsuratus volens esse clericus, cum iam destinatione animi sit clericus, est capax beneficii Ecclesiastici. Sic tenet glossa *cap. 2. de infirmitate*; ad quod comprobandum multa congerit Felinus *cap. cum adeo, de rescriptis, n. 2. & 3.* & dicit, quòd tenet idem Compustellanus *ibi*, & assert Rotæ decisionem in antiquo *tit. de probationibus*, vbi dicit, quòd reputato clerico propter habitum, & tonsuram, & animi destinationem, potest conferri beneficium, licet clericus non sit.

3 At omnino tenendum est contrarium, quia reuera talis non est clericus, sed laicus, qui incapax est beneficii Ecclesiastici; & est conditio necessaria prerequisite, vt valeat collatio beneficii Ecclesiastici, vt recipiens clericus sit, *cap. cum adeo, de rescriptis*. Sic tenet *ibi* Felinus *num. 4.* dicens omnes *ibi* hoc tenere, & reprobare eam glossam: &

multa *ibi* congerit ad hoc probandum. Idem Panor. *ibi*, & *cap. ex literis num. 3. de tran. fact.* Ludou. Gomez *de expectatiuæ num. 89. 90.* Mandosius *regula 24. Cancellarie, quest. 4. num. 12.* Bald. *l. 1. C. an seruus ex suo facto.* Lamb. *de iurep. lib. 2. p. 1. quest. 7. art. 29. num. 9. & 10.* & communis.

Immo impetratio beneficii a Papa laico est subrepticia, nisi heret specialis mentio in rescripto, vt si dicit Papa: Mandamus prouideri tali cupienti a scribi militiæ clericali. Sic Panor. *d. cap. ex literis*, Mandos. Felin. Ludou. Gomez, Lamb. *ibi*.

At potest laicus procurator constitui ad acceptandum beneficium nomine alterius, quia hic actus solum habet facti ministerium nomine alterius, & non iuris. Sic Ioan. Andr. Immo, & communis, *cap. accedens, de prob. vt refert, & sequitur Alaba lib. 1. de consilijs cap. 9. num. 1. conclus. 1.* Francus *cap. 1. de procurat. in 6.*

Similiter eadem ratione potest laicus procurator constitui ad resignanda, & permutanda beneficia. Sic Alaba *ibi*, & refert Rotæ decisionem.

DVBIVM X.

An collatio beneficii facta excommunicato maiori excommunicatione teneas.

1 Sit prima conclusio, talis acceptans beneficium Ecclesiasticum peccat mortaliter. Ratio, quia est incapax illius, vt dicam *secunda conclusio*. Et sic acceptans peccat contra iustitiam. Ita Sotus *4. dist. 22. quest. 1. art. 4.* Caiet. *verbo excommunicatio, sub finem cap. vbi supra.* Nauar. *Hisp. cap. 27. num. 46. & cap. 25. num. 159.* qui dicit id intelligendum, quando sciens, vel scire debens censuram, acceptauit beneficii collationem, vel electionem, presentationem, confirmationem, institutionem, vel beneficii prouisionem; ratio, quia his omnibus priuatus est.

2 Secunda conclusio. Collatio beneficii facta excommunicato excommunicatione maiori, est nulla. Sic habetur *cap. postulatus, de clerico excomm. ministr.* Et ratio est, nam beneficium præcipue datur propter officium, *cap. cum secundum, de prob. cap. vltimo, de rescriptis in 6. cap. concessio 1. 2. quest. 2. cap. generaliter 16. quest. 1.* quòd optime notat glossa *cap. vltimo, de officio vicarij*. Sed excommunicatus est suspensus ab officij executione, *cap. 1. ad finem, de sententia, & re iud. in 6. & cap. 1. & cap. 2. cui, de sent. excomm. in 6. & cap. clericus, & cap. latores, & illud, cap. fraternitati, de cleric. excomm. ministr.* ergo. Ita Caiet. & Nauar. *vbi supra*. Rebuff. *præci beneficii, de declaratione nona prouisionis, num. 2. fol. 208.* Perez *lib. 8. ordinam. tit. 5. l. 1. fol. 173.* plures referens D. Anton. *3. p. tit. 24. c. 76.* Couart. *cap. alia mater 1. p. §. 7. num. 1.* idem videntur docere Syluest. *excommunicatio 3. §. 9. Palud. 4. d. 18. quest. 4.* Ang. *excommunicatio, vltimo, num. 8.* Arm. *excommunicatio, n. 9.* dicunt enim hunc neque recipere, neque acquirere posse beneficium: & expressè Victoria *summa tract. de excommunic. num. 16.* tenet idem de publico excommunicato.

3 Tertia conclusio: electio excommunicati est beneficii Ecclesiastici maior ad beneficium Ecclesiasticum est nulla. Patet *c. confitentis 1. de appellat. cap. cum inter, & cap. per inquisitionem, de elect. cap. vltimo, de cleric. excomm. ministr.* Ita Sotus, Nauar. Caiet. Victoria, Palud. & Couart. plurimos referens

rens ibidem, Gabr. 4. d. 18. q. 2. art. 3. Ang. & Arn. verbo electio num. 24. Syluest. electio 1. quæst. 14. & excommunicatio 3. § 8. glossa disto c. constitutus, Roel. electio 1. num. 3. 6. D. Anton. 3. p. tit. 19. cap. 2. § 6.

Nota etiam ad dignitatem laicam eligi non posse, ut in Regem, vel Imperatorem, cap. venerabilem, de electio vbi Panor. num. 8. Syluest. excommunicatio 3. § 9. Actm. verbo excommunicatio num. 9. Palud. vbi supra. D. Anton. 3. p. tit. 24. cap. 76.

Quarta conclusio non potest etiam presentari à patrono laico, vel clerico ad beneficium iuris patronatus. Sic Couarr. vbi supra, referens plures. Nauarr. Hisp. cap. 27. num. 46. dicens presentationem esse nullam.

Quinta conclusio; beneficiorum commutatio facta per talem excommunicatum non valet. Ratio, quia in tali permutacione beneficiorum est mutua ipsorum collatio, sed talis collatio facta excommunicato est nulla; ergo. Ita Couarr. n. 2. referens Cardin. & Cosmam.

Circa has conclusiones nota primò procedere, siue excommunicatus maior sit ab homine, siue à iure. Ratio, quia ius non distinguit, & par ratio prohibitionis in utroque procedit. Sic Couarr. n. 1. referens Rotam, Panor. Item licet excommunicatus non sit denunciatus. Ratio, quia constitutio Synodi Basil. sess. 20. qua cauetur posse cum excommunicatis non denunciatis participari, non intendit ipsos excommunicatos in aliquo releuare, ut exprèsse in fine eiusdem constitutionis dicitur, & notant omnes in mat. de excomm. & sic quo ad excommunicatos omnino sunt iura vetera seruanda. Sic Couarr. ibi num. 2. Item procedunt, licet excommunicatus sit suæ excommunicationis inscius. Ratio, quia ignorantia excommunicationis confert ad effugiendas iuris pœnas contra excommunicatos aliquid veritatis agentes, non tamen ad actum valorem. Couarr. num. 3. referens glossam, Panor. Cardin. & communem.

Secundò nota, procedere, licet collatio beneficij facta sit motu proprio. Ratio, quia motus proprius non includit dispensationem aliquam, nec tollit vitium, quo quis iure impeditur obtinere id, quod sibi conceditur. Sic Couarr. num. 2. referens plures.

Tertiò nota, si excommunicatio sit nulla, collatio beneficij facta tali excommunicato valet. Ratio, quia in rei veritate excommunicatus non est. Sic Couarr. ibi num. 5. referens Panor. Henricum, Rebuff. idem Nauarr. cap. cum contingat, de rescripti remedia 3. sub finem.

Quartò nota, ob hæc moris esse Romanæ Citiæ, quoties sit alicuius beneficij collatio, vel dantur literæ ad beneficia, dati itidem absolutionem impetranti; & ei cui confertur beneficium, à quacunque excommunicatione ad hunc tantum effectum, ut illa collatio valeat. Ita Couarr. ibi. Staphilaus de literis gratis, & iustitiæ, fol. 81. Felinus cap. Apostolica, de except. Gigas quæst. 14. de pensionibus. Rebuff. in concordatis, tit. de excommunicatis non vitandis, & praxi beneficij, tit. de declaratione noua pensionis, a num. 11. & infra. Nauarr. Hisp. cap. 27. num. 46. & Lat. & Hisp. num. 22. & cap. ita quorundam, de iudic. notabili 11. num. 14. Nota tamen Nauarr. eod. num. 14. & Rebuff. eod. num. 11. per regulam Cancellariæ 78. Iulij Tertij, non absoluerunt Papam per illam absolutionem generalem in duplici casu: primus est, si quis in quavis excom-

municacione scienter per annum steterit: secundus, si quis excommunicatus à iure, vel ab homine, propter has duas causas, scilicet, quia non parerit rei iudicatæ, vel quia incendiarius, vel quia Ecclesiarum violator, vel quia falsificus, vel falsificari procurans literas Apostolicas, & supplicationes, vel quia literis falsis scienter vtiatur, vel quia est receptor, & fautor falsificationum, vel quia res veritas ad infidèles deseruit, vel quia est violator Ecclesiasticæ libertatis, vel quia non obtemperat mandato Apostolico, vel quia impedit nuncios, vel executores Apostolicæ sedis, vel eius officialium eis commissa exequentes. Si quis (inquam) ob has causas excommunicatus scienter mansit in excommunicatione per quatuor menses. Extra hos duos casus absolutur quis dum ei per Romanam Curiam confertur beneficium, ab omni excommunicatione, ad hunc tantum effectum, ut istud beneficium obtineat: vnde (ut notat Rebuff. ibi num. 15. 16. 17. 18. 19.) non oportet istum absoluti ab alio quoad hunc effectum; at quoad ceteros effectus manebit excommunicatus; vnde non fauet fructus istius beneficij suos (sicut dub. sequenti dicam de excommunicatis,) nec poterit interesse horis, nec ordinari, nec ad aliud beneficium recipere, nisi iterum absolutur, quia illa absolutio ad nil aliud confert, nisi ad illud beneficium obtinendum. Et nota in illa regula Cancellariæ hæc citata illud verbum scienter steterit; quare non comprehenduntur in illa qui ignorant saltem probabiliter, estque ignorantia aliqua quæ ab excommunicatione incurrenda non excuset, at bene excusabit, ne dicatur sciens manere in excommunicatione. Sic Nauarr. dicto notab. 11. num. 14. 15. 16. Nota etiam, quod si excommunicatus impetraret literas ad beneficium à Legato Papa, non absolutur ab omni excommunicatione, etiam quoad istum effectum; quia Legati iure communi nequeunt ab omnibus Papa referatis absolueri: secus tamen dicendum est de summo Pœnitentiario, quia potest ab omnibus absolueri. Nauarr. ibi num. 18. 19. Nota etiam hæreticis non prodesse dictam absolutionem generalem, vt obtinere possint beneficium, cap. excommunicamus, §. credentes, de hæreticis. Sic Rebuff. num. 10. referens Felinum, & idem Couarr. cap. alma mater 1. p. §. 11. num. 15.

Sed quid dicendum, si excommunicatus maior impetrat bullam Apostolicam, vt alius obtineat beneficium, tenebit ne talis impetratio: Quidam dicunt esse validam. Sic glossa, Cardin. Felin. Rota, Milis, quos refert Couarr.

Sexta conclusio. Probabilis est talem impetrationem esse nullam: patet ex cap. 1. de rescripti, in 6. vbi sic dicitur. Ipso iure rescriptum, vel processus per ipsum habitus non valet, si ab excommunicato super alio, quam excommunicationis, vel appellationis articulo fuerit impetratum. Si ergo impetratio rescripti ad lites nulla censetur, si licet ab excommunicato, quanto magis impetratio literarum ad beneficia, Ang. excommunicatio, vltimo num. 14. Nauarr. Lat. & Hisp. cap. 27. n. 22. Couarr. vbi supra num. 3. referens Panormitanum, Cardinalem, & communem. Syluest. excommunicatio 3. n. 6. Caiet. vbi supra; & dicit Couarr. cum Panor. id esse verum, licet impetrans esset suæ excommunicationis inscius. Quare (vt nota Nauarr. d. n. 22. & Couarr.) iste impetrans à Romana Curia solet absolui

absolui ad effectum valoris literarum, quando ipsi conceduntur, sicut de beneficiario dictum est notabili procedenti.

Sed nunquid is, qui ius, & titulum ad beneficium ante excommunicationem obtinuit, quia scilicet tunc obtinuit literas à Papa, & sibi collatum est, possit postea, cum est excommunicatus, illud acceptare? Quidam dicunt non posse. Ratio, quia ius in beneficio per collationem datum non acquiritur, donec acceptatio fiat. cap. si tibi absenti, in principio, de prob. in 6. sed excommunicatus nequit acquirere ius in beneficio; ergo. Vnde dicunt isti hanc acceptationem esse nullam. Sic Cardin. & Alciar. quos refert Couarr.

Septima conclusio. Probabilis est posse acceptare, atque ad eam acceptationem esse validam, modo ad eam acceptationem non eocurrat noua beneficij collatio. Quare qui habet literas ad beneficium vacaturum, potest etiam si excommunicatus sit tempore, quo vacat, illud acceptare literarum virtute, at collatio suspendenda est, donec sit absolutus. Ratio, quia acceptatio nil iuris tribuit in ipso beneficio, sed tantum declarat consensum illius, cui collatum est beneficium: qui consensus est necessarius, cap. nisi eam pridem, de renuncia. Ita tenet Nauarr. c. si quando, de rescripti, exceptione 9. & in nouo cap. si quando, exceptione 10. num. 9. Couarr. §. 7. citato num. 4. & lib. 3. var. cap. 16. num. 4. Card. Rota, Rodolphus, Lud. Gomez, quos ipse refert. Et ad argumenta prima sententiæ respondet Couarr. quod acceptatio beneficij facta ab excommunicato, est valida, quo ad voluntatis, & consensus declarationem, non tamen quo ad iuris acquisitionem, ita vt beneficium non acquiratur ratione huius acceptationis, donec excommunicatio fuerit per absolutionem extincta, tunc verò absolute noua acceptatione proforsu acquiratur.

Sed dubitatur quis possit dispensare cum excommunicato, cui tempore excommunicationis collatum est beneficium, vt post absolutionem illud retineat: Enricus, & quidam alij, quos refert Couarr. dicunt Episcopum non posse. Idem tenent quando Episcopum contulerat eidem beneficium tempore excommunicationis, Palud. 4. d. 18. q. 4. D. Anton. 3. part. tit. 24. cap. 76.

Octaua conclusio: Si ad Episcopum pertinebat ea beneficij collatio, cuius dispensatio facta est, vt post absolutionem excommunicationis obtentam à potente absolueri, retineat illud beneficium: si verò ad Episcopum non pertinebat, nequit. Probatur prima pars, quia cum collatio prior fuerit nulla, denoluitur iterum potestas ad conferentem, vt iterum conferat, & quando à canone dispensatio permittitur, nec ea Episcopo denegatur, licet sit constitutio Concilij vniuersalis, taciè datur facultas Episcopo (vt tenet Couarr. vbi infra, referens Innocentium, Panor. Felinum, Iacobatum) sed in hoc casu permittitur dispensatio, e. postulatus, de clerico, excomm. & non negatur Episcopo; ergo. Probatur secunda pars, nam illa prior collatio nulla fuit; ergo adhuc qui contulit habet potestatem conferendi: sed hanc potestatem nequit illi sine suo consensu subtrahere Episcopus; ergo. Vtramque partem conclusionis docet Couarr. d. §. 7. n. 8. Nau. Lat. cap. 27. n. 27. vers. 8. Enriquez lib. 1. de excomm. c. 14. n. 2. & alij docti recentiores. Et primam partem tenet Panor. d. c. postulatus, & glossa, licet quoad secundam partem teneat Panor.

oppositum: sed contra est, quia si scienter excommunicatus obtinuit, est intrusus, vt infra dub. 21. & sic inhabilis, in quo solus Papa dispensat: led dicit, quod si hoc delictum est occultum, potest Episcopus, vt ibi dicam; vnde hic dicta debent intelligi, quando ignorans accepit.

Nota hic, si Papa conferret alicui beneficium etiam ad Episcopi collationem pertinens absque aliqua reservatione, & collatio sit nulla, vt quia recipiens erat excommunicatus, vel alia de causa, nequit Episcopus eum hoc dispensare, vt obtineat beneficium illud, vel alteri conferre. Ratio, quia iam beneficium istud esset affectum auctoritate Papæ, c. ex nostrum, de appellat. Sic Couarr. ibi, referens plurimos. Idem Enriquez, & alij.

Nona conclusio: non tantum excommunicatus maior nequit eligi ad beneficium, sed nec etiam potest eligere, nec conferre beneficium: patet cap. quia diuersitatem, de concessio, prob. cap. 1. in principio, ne sede vacante in 6. cap. cum inter de elect. cum dilectus, de consuetud. cap. Apostolica, de except. cap. finali, de clerico excomm. Sic Nauarr. c. 27. Lat. n. 21. Hisp. n. 2. Ang. excommunicatio, vltimo, n. 9. & verbo electio, num. 8. Arn. verb. excommunicatio, n. 9. Victoria mat. de excomm. n. 16. Syluest. electio 1. q. 4. Innoc. & Panor. c. 2. de postulat. pralat. D. Anton. 3. part. 19. cap. 2. in principio. Roel. electio 1. n. 2. Gabr. 4. d. 18. q. 2. art. 3. dub. 1. Palud. 4. dist. 18. q. 4. Caiet. verbo excommunicatio, sub finem, c. vbi citio. Couarr. eod. §. 7. n. 9. glossa, & communis, c. vltimo, de excep. pralat. Sotus 4. dist. 22. q. 1. art. 3. Quare si contra hanc prohibitionem eligat, vel conferat beneficium, peccat mortaliter. Ratio, quia iniuriam irrogat electoribus, quorum numerum iniuste auget, & Ecclesie, cuius se quasi prouisorum agit. Sic Soto & Caiet. ibi & Nauarr. Hisp. c. 27. n. 29. Insuper non potest etiam patronus maiori excommunicatione ligatus, presentare. Sic Couarr. ibi, referens Panor. Lapum, Curtium, Lambert. Rotam, Bertachinum. An verò si eligat, teneat electio, pertinet ad materiam de excommunic. vbi communis docet gesta per excommunicatum, quantum tolerat valere.

Tandem nota aliquos dicere pensionem super beneficio Ecclesiastico non posse conferri excommunicato maiori. Sic Gigas de pensionibus, q. 14. quam sententiam dicit Couarr. dicto §. 7. n. 2. ad finem, se non admodum improbare: tum propter odium excommunicatorum, tum quia pensiones sunt redditus Ecclesiastici. Atque hæc sententia vera est, quia omnis incapax beneficij, est incapax pensionis Ecclesiasticæ, saltem de stylo Curie, vt bene Nau. lib. 1. consuet. de temp. ordin. in nouis, consuet. 11. n. 2. & Lessius lib. 2. de iust. cap. 34. dub. 3. §. 8. n. 203.

D V B I V M XI.

An quando excommunicatio superuenit post obtentum beneficium, id amittatur.

Si prima conclusio. Talis beneficiarius propter excommunicationem superuenientem non amittit ipso facto beneficium: patet ex c. propositus, de clerico excomm. Item quia nullo id iure cauetur. Ita Doctores infra dub. 21. citandi, dicentes hæreticum non amittere beneficium, nam hæreticus excommunicatus est. Victoria mat. de excomm. num. 16. Couarr. cap. alma mater 1. p. §. 7. n. 2. plures referens Plaza lib. 1. epitome delictorum, cap. 13. n. 1. Circa